

MASTERPLAN
OPEN ANDERLECHT:
BRACOPSLAAN, SHAKESPEARELAAN TOT IN HET
SCHEUTVELDPARK
EINDRAPPORT V2- APRIL 2024

MASTERPLAN SHAKESPEARELAAN - SCHEUTVELDPARK

1. INTRO EN SITUERING

2. OPEN ANDERLECHT: Ontwerpend Onderzoek

3. MASTERPLAN

4. BEHEER- EN BEPLANTINGSPLAN

BIJLAGES

1: Rapport Bepantings een Beheersplan.

2: Bepantings- en beheersplan.

SITUERINGSKAART

Legende

- Projectgebied
- Ecologische deelgebieden

Afbakening projectgebied + situering 3 belangrijkste ecologische zones

MASTERPLAN SHAKESPEARELAAN - SCHEUTVELDPARK

1. INTRO EN SITUERING

1.1. MISSIE: Open Ruimte als project van de 21e eeuw.

1.2. OPEN Anderlecht

1.3. Proces.

1.4. Participatie

INTRO EN SITUERING

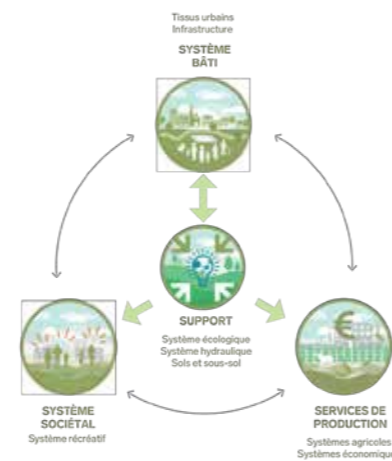
1. MISSIE. OPEN RUIMTE ALS PROJECT VAN DE 21E EEUW

OPEN RUIMTE NETWERK IN BRUSSEL

Meer biodiversiteit tussen Neerpede en Scheutveldpark. Brussel en omgeving hebben waardevolle open ruimtes. Ze zijn echter vaak versnipperd, onvolledig, onvoldoende beveiligd of moeilijk toegankelijk. Tegelijkertijd worden overheden en burgers geconfronteerd met urgente uitdagingen op het gebied van klimaat, biodiversiteit, gezondheid en leefbaarheid in de verschillende wijken. Daarom werd een aanpak rond open ruimtes voor een duurzaam netwerk uitgewerkt en ondersteund door verschillende actoren in Vlaanderen en Brussel (perspective. brussels, het Departement Omgeving Vlaanderen, Leefmilieu Brussel, het Natuuragentschap Natuur en Bos en OVAM). Deze strategie is gebaseerd op het concept van corridors die groene ruimten in en rond Brussel met elkaar verbinden. De gemeente Anderlecht vertaalt dit concept op het terrein door een groene corridor te ontwikkelen. Het doel is om meer biodiversiteit en een betere kwaliteit van leven te hebben.

Het afgelopen jaar werkten de ontwerpers van het ontwerp bureau Sweco Belgium en Antea Group samen met de hoofdrolspelers aan het ontwerp van de groene corridor tussen het Scheutveldpark, langs de Shakespearelaan naar het Westland.

Het doel is om een masterplan voor open ruimte op te stellen, gedragen door alle actoren. Bijzondere aandacht gaat uit naar biodiversiteit, hydrologie, de landschappelijke waarde en historie van het gebied, recreatie en de leefbaarheid van bewoners en diverse gebruikers.

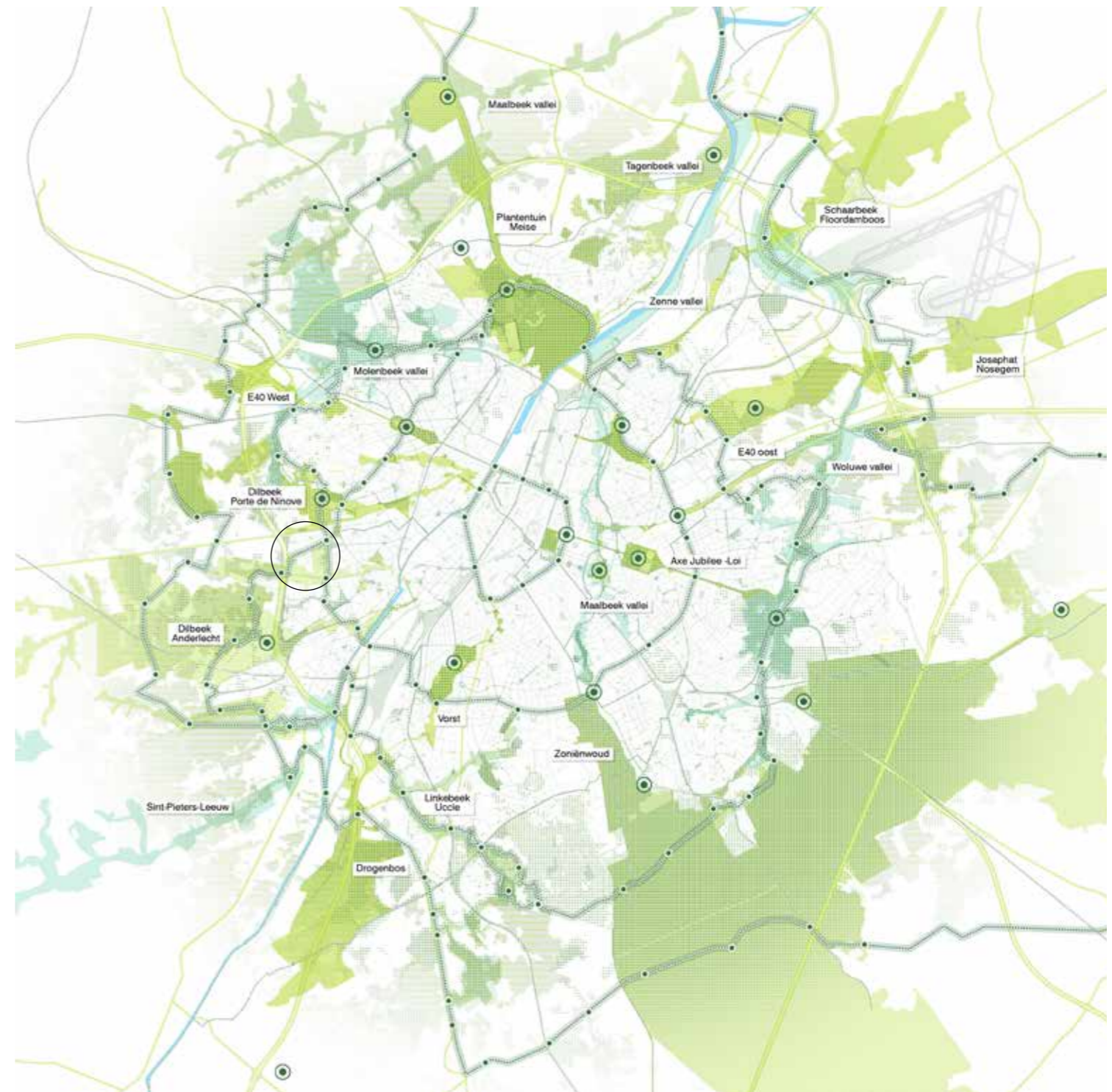

Les espaces ouverts en tant que fournisseur de services écosystémiques
Open ruimte als leverancier van ecosystemendiensten

Couches fonctionnelles des espaces ouverts
Functionele lagen van de open ruimte

- Groene Ruimte
- Voornamelijk bebost
- Voornamelijk landbouw
- Voornamelijk nat
- Concentrische structuur
- Kanaal

1. MISSIE. OPEN RUIMTE ALS PROJECT VAN DE 21E EEUW

OPEN ANDERLECHT IN BRUSSEL

Waarom een openruimtenetwerk in en rond Brussel?

De open ruimte in en rond onze steden werd de voorbije eeuw in snel tempo verhard en bebouwd. Ongebreidelde verstedelijking en harde infrastructuur zijn op mondiaal niveau één van de redenen voor een neergang van biodiversiteit, natuurlijke ecosystemen, bodems en uiteindelijk ook de leefkwaliteit en gezondheid van mensen die wonen in een stedelijk gebied.

Brusselen zijn omgeving worden ook geconfronteerd met deze uitdaging. Het openruimtenetwerk in en rond Brussel vertrekt van een geïntegreerde visie en illustreert aan de hand van concrete voorstellen hoe we één van de belangrijkste grootstedelijke gebieden van Europa veerkrachtiger kunnen maken. Open ruimte is per definitie verbindend, maakbaar en nuttig voor velen. Door de open ruimte centraal te zetten in stedenbouw, kunnen we collectief werken aan een veerkrachtige maatschappij.

Een continuenetwerk van Radiale en concentrische structuren

Door de vier stedelijke concentrische structuren van de kleine ring, de middenring, de Groene Wandeling en de Groene Gordel landschappelijk in te richten en te verbinden met potentiële groene corridors, kan er een openruimtenetwerk ontstaan dat het centrum van de stad verbindt met de open ruimte in de groene rand. Dit netwerk biedt de mogelijkheid om zowel de stad met het open landschap van de Vlaamse rand te verbinden (radialen) als om concentrische verbindingen voor natuur en mens te versterken.

Een sterk groen-blauw netwerk is de basis voor de vorming van een performant en biodivers openruimtenetwerk. De consolidatie van dit netwerk levert tal van ecosystemendiensten op, maar vraagt om een heel aantal doelgerichte acties. Het openruimtenetwerk is ook essentieel voor het verwezenlijken van verkoelingsassen tot in de kern van de dichte woon-en werkomgeving.

De consolidatie van dit netwerk levert tal van ecosystemendiensten op, maar vraagt om een heel aantal doelgerichte acties. Het openruimtenetwerk is ook essentieel voor het verwezenlijken van verkoelingsassen tot in de kern van de dichte woon-en werkomgeving.

-

Renforcement des espaces verts publics
Versterking van publieke groene ruimtes
-

Renforcement du réseau bleu
Versterking blauw netwerk
-

Déminéralisation et végétalisation rues et places
Ontharden en vergroenen straten en pleinen
-

(Ré)aménagement et intégration paysagère des infrastructures de mobilité
Afbouw en landschappelijke integratie van mobiliteitsinfrastructuur
-

Espace extérieur des bâtiments publics
Buitenruimte publieke gebouwen
-

Espace extérieur privé
Private buitenruimte particulieren
-

Espace extérieur privé des entreprises
Private buitenruimte bedrijven
-

Production et stratégie alimentaires sur les terres agricoles
Voedselproductie en -strategie op Landbouwgronden

Leviers pour plus d'espace ouvert
Hefbomen voor meer open ruimte

1. MISSIE. OPEN RUIMTE ALS PROJECT VAN DE 21E EEUW

SITUERING OPEN ANDERLECHT

De gemeente Anderlecht heeft ingeschreven in Open Brussels met haar project voor de inrichting van een groene ruimte corridor in Anderlecht. Het studiegebied strekt zich uit vanaf het voormalige Horse ball terrein over de groene wandeling ter hoogte van de Shakespeare laan tot en met het Scheutveldpark. Deze maakt deel uit van de corridor tussen Neerpede over het studiegebied en verder tot aan het kanaal.

De noordkant van Peterbos werd reeds bestudeerd i.k.v. het duurzaam wijkcontract Peterbos.

De bedoeling is de ecologische verbinding en biodiversiteit in deze groene ruimte te verhogen, een integraal waterbeheer na te streven en zo maximaal het regenwater in de groene ruimte te laten infiltreren.

De functionerings- en ludieke aspecten zoals inrichting van speelruimtes, sportfaciliteiten, ontmoetingszones, hondenloopzones, ruimtes voor moestuinieren, ontmoetingsplaatsen enzovoort dienen te worden geïntegreerd en gekoppeld aan de versterking van de natuurwaarden in de hele corridor.

Het ecologisch netwerk wordt ook versterkt door een aangepaste aanleg en beheer.

Functionering van de zachte mobiliteit (Fietsnetwerk, groene wandeling, en toegankelijkheid) wordt geïntegreerd in de studie. De bedoeling van deze studieopdracht is te komen tot een aanlegplan voor een gefaseerde realisatie.

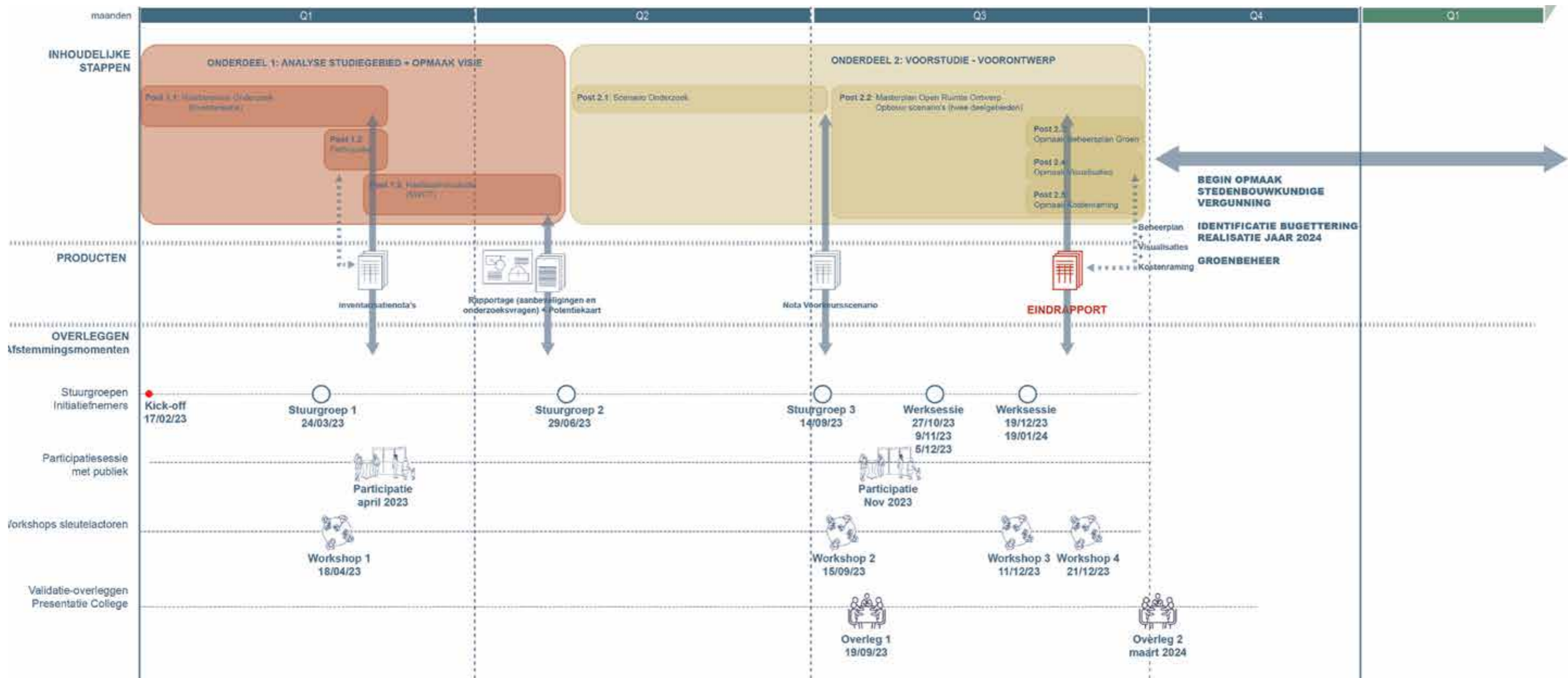
1.3. PROCESS

Een planning afgestemd op inspraak van sleutelactoren en op draagvlak.

We investeren in overleg met actoren en experts om maximaal kennis te vergaren. Het doel is een breed draagvlak te creëren voor een gedeelde visie.

Volgende overlegmomenten werden georganiseerd:

- Stuurgroepen en werksessies met initiatiefnemers.
- Participatiesessies.
- Werkgroepen met experts uit gemeentelijk en gewestelijke publieke instellingen.

1.4. PARTICIPATIE 2: INFO-MOMENT

Het tweede participatiemoment werd georganiseerd in de voorontwerpfase. Geïnteresseerde bewoners kregen de kans om de resultaten en inzichten, uit het ontwerp onderzoek, te verkennen en ook hun opmerkingen door te geven

Les espaces ouverts comme projet urbain pour le 21e siècle Open ruimte als project van de 21e eeuw

Pourquoi un réseau d'espaces ouverts dans et autour de Bruxelles ?

Les espaces ouverts dans et autour de nos villes ont été rapidement urbanisés et construits au cours du siècle dernier. L'urbanisation axée sur les bâtiments et les infrastructures matérielles sont une des causes du déclin de la biodiversité, des écosystèmes naturels, des sols et, en fin de compte, de la qualité de vie et de la santé des habitants des zones urbaines à l'échelle mondiale.

Bruxelles et ses environs sont également confrontés à ce défi. Le réseau d'espaces ouverts dans et autour de Bruxelles part d'une vision intégrée et illustre par des propositions concrètes comment nous pouvons rendre plus résiliente l'une des plus importantes zones métropolitaines d'Europe. Les espaces ouverts sont, par définition, résilients et utiles pour tous. En mettant l'espace ouvert au cœur de l'urbanisme, nous pouvons travailler collectivement à une société résiliente.

Waarom een openruimtenetwerk in en rond Brussel?

De open ruimte in en rond onze steden werd de voorbije eeuw in snel tempo verhard en bebouwd. Ongebreidelde verstedelijking en harde infrastructuur zijn op mondiaal niveau één van de redenen voor een neergang van biodiversiteit, natuurlijke ecosystemen, bodems en uiteindelijk ook de leefbaarheid en gezondheid van mensen die wonen in een stedelijk gebied.

Brussel en zijn omgeving worden ook geconfronteerd met deze uitdaging. Het openruimtenetwerk in en rond Brussel vertrekt van een geïntegreerde visie en illustreert aan de hand van concrete voorstellen hoe we één van de belangrijkste grootstedelijke gebieden van Europa veerkrachtiger kunnen maken. Open ruimte is per definitie veerkrachtig, maakbaar en nuttig voor velen. Door de open ruimte centraal te zetten in stedenbouw, kunnen we collectief werken aan een veerkrachtige maatschappij.

Partners:

Le réseau d'espaces ouverts devient plus robuste grâce aux couloirs qui relient le centre de la métropole aux paysages ouverts.
Het netwerk van open ruimte wordt meer robuust dankzij de corridors die het centrum van de grootstad verbinden met de open landschappen.

Aménagement d'un réseau d'espaces ouverts à Anderlecht: plus de biodiversité entre Neerpede et le Parc du Scheutveld.
Ontwikkeling van een netwerk van open ruimtes in Anderlecht: meer biodiversiteit tussen Neerpede en Scheutveldpark

Carte de potentielles et zones stratégiques Potentiekaart en zones

Trois zones stratégiques pour la vision globale

Pour l'élaboration d'une vision spatiale globale et cohérente de Boulevard Dijkstra, il est nécessaire de combiner plusieurs facteurs.

En premier lieu, l'élaboration d'une carte de potentielles qui mette en avant les atouts et les opportunités qui se trouvent le long du Boulevard. Cette carte illustre une série de recommandations variées de chaque expertise consultée lors de la phase initial de notre mission: la gestion durable des eaux pluviales, l'écologie, la mobilité, l'agriculture et la dimension sociale. Ensuite, la combinaison de cet analyse technique et l'étude spatiale avec des concepts de principe des différents profils, du Boulevard et avec de la laire nord du Parc du Scheutveld a permis de mettre en place pour le réaménagement de ce réseau d'espaces ouverts. Notamment, l'ensemble de ces stratégies constitue la trame ou la boîte à instruments pour l'élaboration du Masterplan.

Le résultat de cet processus de conception préliminaire est synthétisé par la définition de trois zones stratégiques:

- la zone du Parc du Scheutveld et la laire Est;
- la zone du Boulevard de Shakespeare et
- la zone Bracops et la laire Sud.

Drie strategische zones voor de globale visie

Voor de ontwikkeling van een globale en coherente ruimtelijke visie op Dijkstraan Boulevard werden verschillende factoren gecombineerd.

Allereerst het analyseren van een potentiële kaart die focust op de kansen die langs de Boulevard liggen in het stad gebied. Deze kaart illustreert een serie aanbevelingen van elke gespecialiseerde expert: systemen de regenwater van een nieuw, duurzaam handvat, duurzame sociale, ecologische, landbouw en sociale dimensie. De combinatie van deze technische analyse en de ruimtelijke studie met de beschrijvingen van de verschillende profielen van de Boulevard en ook van de noordelijke rand van Scheutveldpark levert vervolgens een meer specifieke visie op de verschillende strategieën die moeten worden geïmplementeerd voor de herontwikkeling van dit netwerk van open ruimtes. Al deze strategieën vormen, en individueel samen, de trame of de toolbox voor de ontwikkeling van het Masterplan.

Het resultaat van dit voorontwerpsproces wordt geïntegreerd door de definitie van drie strategische gebieden:

- het Scheutveldgebied en de oostelijke rand;
- de wijk Boulevard de Shakespeare en
- het Bracops-gebied en de zuidelijke rand.

Partners:

Le réaménagement est orienté à mettre l'accent sur l'écologie et la gestion de l'eau, accompagnée d'un programme et des éléments urbains pour les petits lieux de rencontre.
De herontwikkeling is gericht op het benadrukken van ecologie en waterbeheer, vergezeld van een programma en stedelijke elementen voor kleine ontmoetingsplaatsen.

Aménagement d'un réseau d'espaces ouverts à Anderlecht: plus de biodiversité entre Neerpede et le Parc du Scheutveld.
Ontwikkeling van een netwerk van open ruimtes in Anderlecht: meer biodiversiteit tussen Neerpede en Scheutveldpark

MASTERPLAN SHAKESPEARELAAN - SCHEUTVELDPARK

2. OPEN ANDERLECHT. ONTWERPEND ONDERZOEK

2.1. Contour projecten.

2.2. Lopende Projecten.

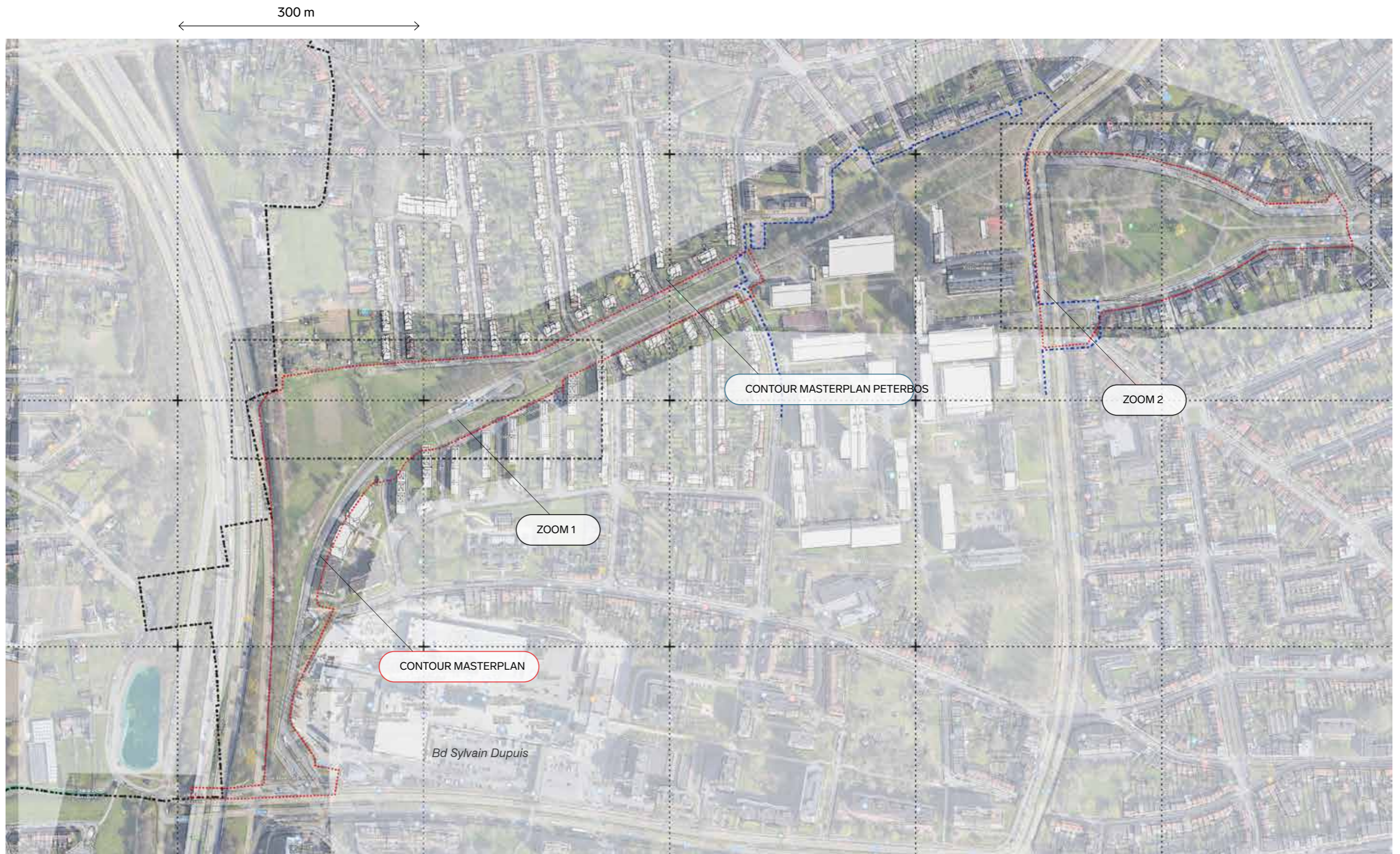
2.3. Visie.

2.4. Diagnostiek Potentiekkaart.

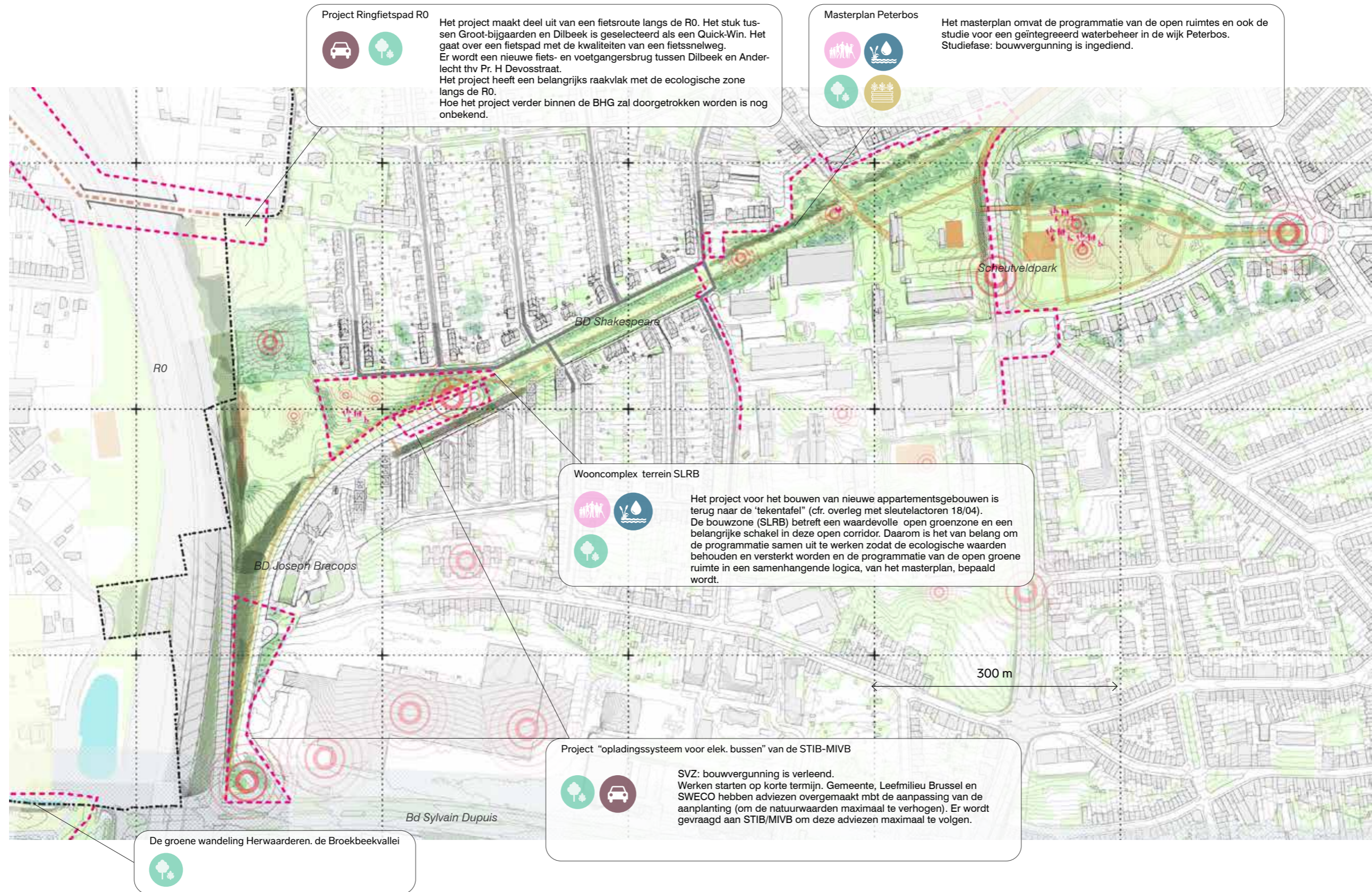

2. OPEN ANDERLECHT

2.1. CONTOUR MASTERPLAN

2.2. LOPENDE PROJECTEN

2.3. VISIE

1

ECOLOGIE

- + Ecologische waarde te bewaren en versterken.
- + De continuïteit van de ecologische corridor te garanderen.

2

LANDSCHAP

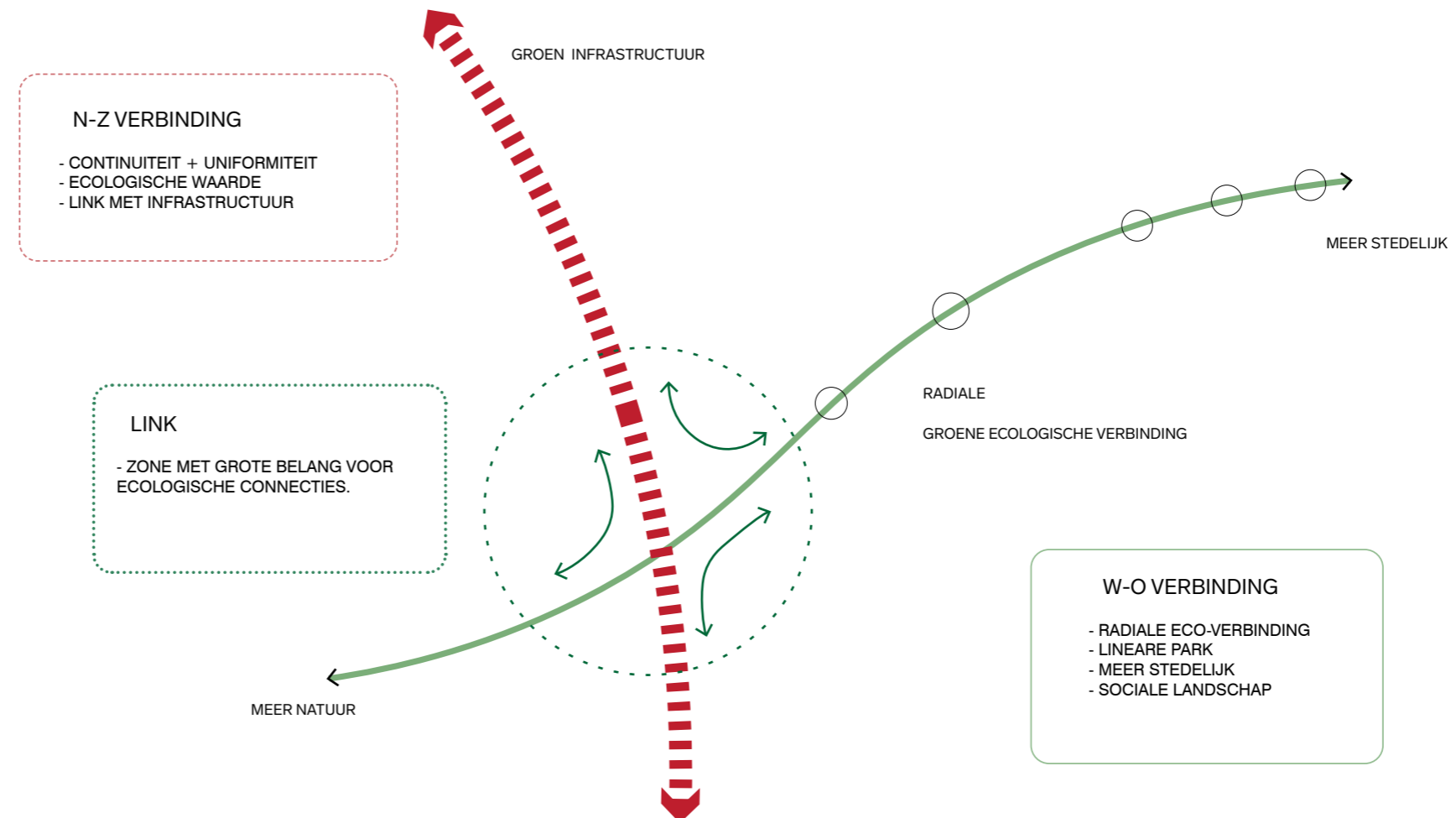
- + Lange zichten en openheid versterken en bewaren.
- + Het Landschap versterkt de erfgoedwaarde van de site.
- + Een sociale plek.

3

RUIMTELIJKE VISIE

- + Het Masterplan ambiëert de ruimtelijke principes te vormen voor toekomstige projecten en realisaties op de site.

2.4. DIAGNOSTIEK. POTENTIEKAART

Potentiekaart, aanbevelingen:

WATER: duurzaam hemelwaterbeheer

- Afstroom vermijden
- Hergebruik van hemelwater
- Infiltratie
- Buffering en vertraagde afvoer
Waterrobuuste infrastructuur

ECOLOGIE:

- Ecopassages thv knelpunten
- Maaibeheer en boombeheer
- Nieuwe aanplantingen (inheemse soorten en klimaatrobuust).
- Struiklaag in te planten

LANDBOUW:

- GoodFood Leefmilieu Brussel strategie als basis te volgen
- Kleine moestuinen als sociale plekken die kunnen bijdragen aan de sociale cohesie.
- Link met agrarische zone's en "la ferme" Peterbos te bestuderen.
- Aandacht raakvlak tussen ecologie en landbouw

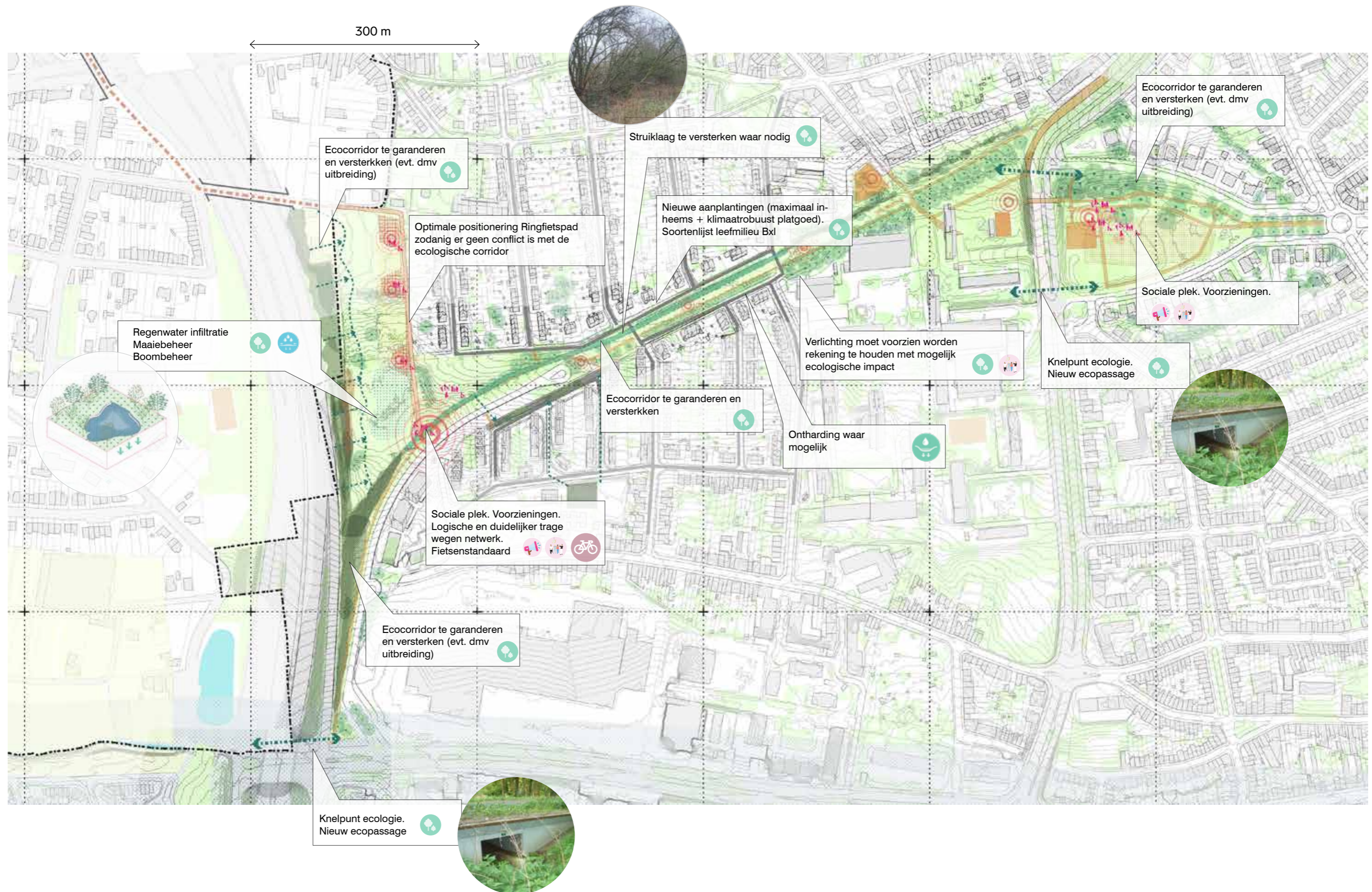
SOCIAAL:

-   Verlichting is belangrijk voor sociale veiligheid. Aandacht voor ecologie => maximaal naar beneden richten met een kap.
- Nieuwe sociale voorzieningen te voorzien (zones voor rust in de natuur, speel in de natuur, promenade).
- Landschap, zichten en erfgoed te herwaarderen

MOBILITEIT

- Plaatsen van fietsstallingen (dichtbij sociale voorzieningen en openbaar vervoer).
- Ringfietspad doortrekken mits rekening te houden met de ecologische waarde
- Waterdoorlatende voetpaden waar mogelijk
- Duidelijk netwerk van trage wegen.

2.4. DIAGNOSTIEK. POTENTIEKAART

MASTERPLAN SHAKESPEARELAAN - SCHEUTVELDPARK

3. MASTERPLAN | VOORONTWERP

3.1. Ecologische Corridors.

3.1.1. Grazig Landschap.

3.1.2. Bossig Landschap

3.1.3. Bermen Landschap.

3.2. Zone 1: Horse-Ball - Lamartine - Shakespearelaan.

3.2.1. Context

3.2.2. Diagnostiek

3.2.3. Voorkeursalternatieven

3.2.4. Visiekaart.

3.2.5. Voorontwerp Landschapskaart | Korte Termijn.

3.2.6. Voorontwerp Landschapskaart | Lange Termijn.

3.3. Zone 2: Scheutveldpark

3.3.1. Context

3.3.2. Diagnostiek

3.3.3. Voorkeursalternatieven

3.3.4. Visiekaart.

3.3.5. Voorontwerp Landschapskaart | Korte Termijn.

3.3.6. Voorontwerp Landschapskaart | Lange Termijn.

3.4. Groene Partnerschappen

3. MASTERPLAN OPEN RUIMTE

3.1. ECOLOGISCHE CORRIDORS

Ecologische Corridor:

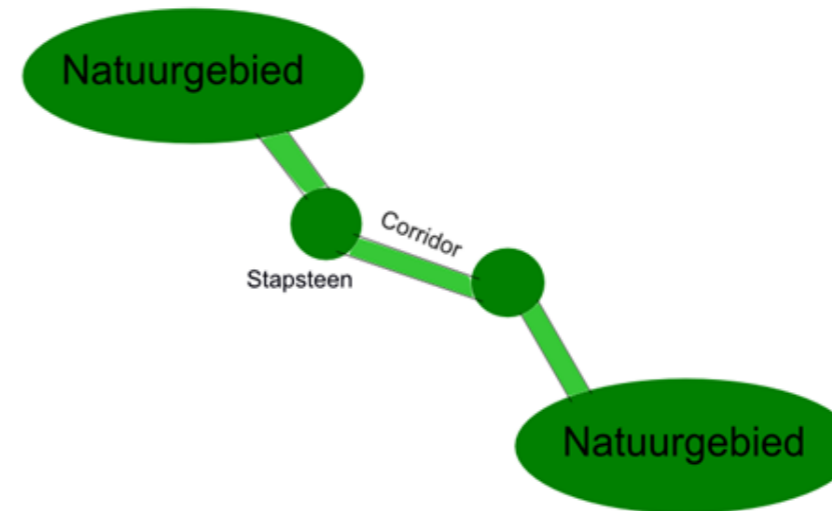
Het projectgebied rond de Shakespearelaan kadert binnen het grotere project 'Open Ruimte Brussel'. Men wil binnen het projectgebied de open ruimte herinrichten. Specifiek voor dit projectgebied is een bijkomend doel ook het vergroenen van de open ruimte en zorgen voor een ecologische corridor, die de Shakespearelaan met andere grotere groenkernen verbindt.

Een ecologische corridor of ecologische verbindingzone is een groene verbinding tussen (kern)natuurgebieden. Ecologische verbindingzones worden o.a. aangelegd om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

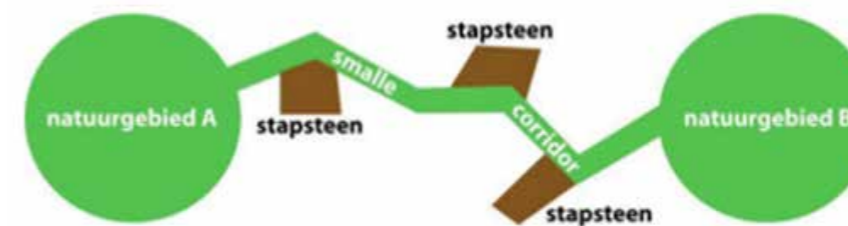
Het aanleggen van ecologische corridors is niet zo simpel, omdat elke soort zijn eigen wensen heeft. Wat voor de ene soort een corridor is, kan voor de andere een barrière zijn en omgekeerd. Corridors moeten daarom een mix van habitats herbergen zodat alle soorten organismen er gebruik van kunnen maken. Wat soorten nodig hebben in hun habitat is intussen redelijk goed geweten, maar welke landschapselementen fungeren als corridor of barrière is voor veel soortengroepen slecht onderzocht. Dit onderstreept nog eens het belang om gebruik te maken van verschillende habitats, zodat zoveel mogelijk soorten organismen ook daadwerkelijk gebruik kunnen maken van die ecologische corridor.

Binnen het projectgebied werden 3 grote ecologische zones aangeduid: groene ruimte Lamartine, Boulevard Shakespearelaan en Scheutveldpark. Dit zijn de ecologisch meest interessante en waardevolle delen uit het projectgebied waarvoor specifiek gefocust zal worden op het behouden en uitbreiden van de ecologische waarde. Deze 3 zones vormen zo de ruggengraat van de te realiseren ecologische corridor binnen het projectgebied. Samen met de stapstenen die door middel van landschapselementen zullen worden gecreëerd binnen het projectgebied wordt zo getracht een robuuste ecologische corridor te verwezenlijken, waar een uitgebreid aantal diersoorten van gebruik kan maken.

Stapstenen zijn kleine oppervlaktes geschikt habitat voor een bepaalde soorten, die deze toelaten om zich doorheen het landschap van het ene natuurgebied of grote natuurkern naar het andere te verplaatsen. Deze stapstenen kunnen ter ondersteuning gebruikt worden van de ecologische corridor.

Schematische voorstelling van een ecologische corridor, die 2 natuurgebieden met elkaar connecteert. Hier ondersteund door stapstenen.

Stapstenen die een ecologische corridor tussen 2 natuurgebeden ondersteunen

3.1. ECOLOGISCHE CORRIDORS

Ecologische Corridor:

Verder is het van belang dat de gecreëerde ecologische corridor verder reikt dan enkel het projectgebied zelf. De ecologische corridor moet in verbinding staan met grotere natuurkernen op iets verdere afstand zoals Neeerpede.

Aan de westkant van het projectgebied kan op relatief eenvoudige wijze aansluiting gevonden worden met de groene zones aan beide zijden van de Broekbeek. Deze gebieden langs de Broekbeek met een erg grote ecologische waarde sluiten op hun beurt weer aan op de groene zones en natuurgebieden langs beide zijden van de Steenvoordbeek. Zo wordt een volledig groen en ecologisch waardevol traject bekomen dat reikt van aan de Shakespearelaan in Anderlecht, via Dilbeek tot aan Ternat. Deze groene zone omvat o.a. ook natuurgebieden zoals De Wolfspuiten in Dilbeek, een groene parel met een oppervlakte van meer dan 90ha. Op enkele punten dwarsbomen het verkeer en enkele grote wegen echter de connectiviteit van de groene gebieden onderling. Hierdoor lijkt het noodzakelijk in de toekomst in te zetten op het verwezenlijken van ecopassages.

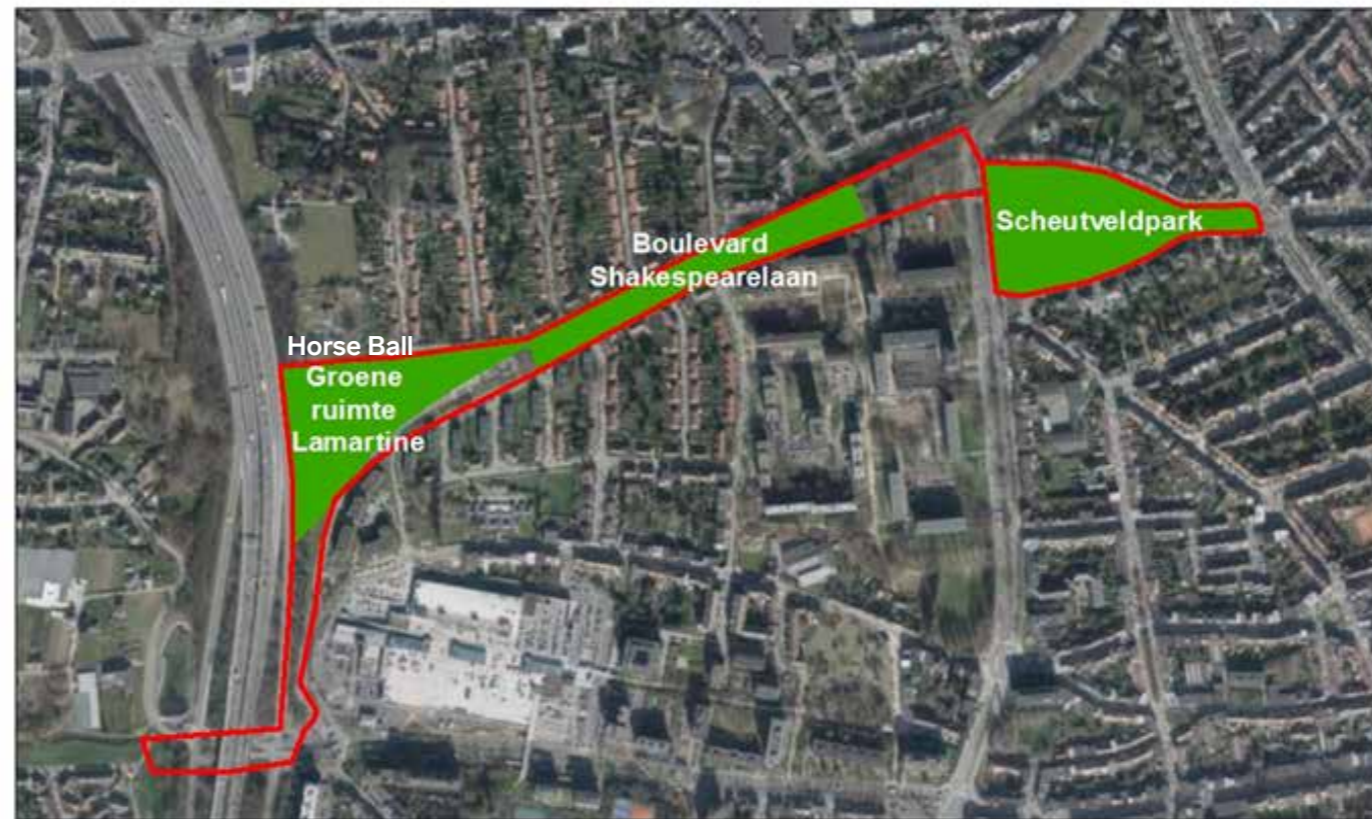
Ecopassages zijn civiele constructies waarover of -onder allerlei organismen bepaalde obstakels (zoals bv. een snelweg) op een veilige manier kunnen kruisen of oversteken. Ecopassages zijn er in alle maten en vormen, afhankelijk van de diersoorten waarvoor ze moeten dienen en de grootte van de hindernis die overwonnen moet worden. De ecopassage wordt zo natuurlijk mogelijk ingericht, om een zo ongestoord mogelijke wildpassage te maken. Onder ecopassages vallen o.a. ecoducten, ecotunnels en natuurbruggen.

Aan de oostkant van het projectgebied ligt de connectiviteit met andere groengebieden moeilijker. Openige afstand bevinden zich o.a. het Bospark, Gewestelijk Scheutbospark, Albertpark en Marie-Josépark, maar directe en ecologisch waardevolle connecties met deze gebieden lijken momenteel moeilijker te realiseren.

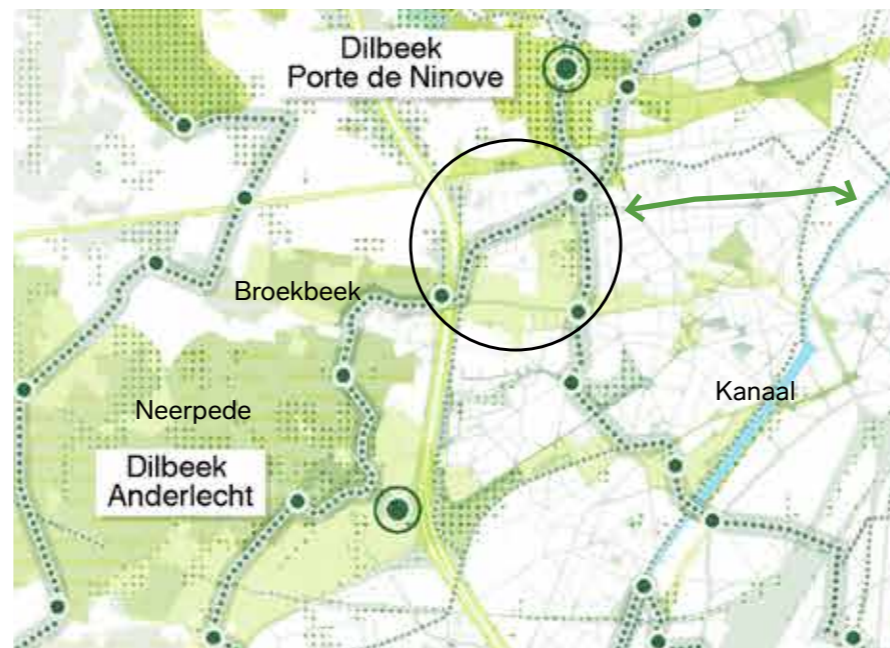
Om van het projectgebied tot bij het Gewestelijk Scheutbospark te geraken via de Groene wandeling dient de Dichtkunstlaan gevolgd te worden: een laan met weinig groenelementen, enkel kleine laanboompjes. Oplossingen voor vergroening zijn hier minder eenvoudig. Er kan voor gekozen worden de onverharde zone rond de bomen wat te laten verruigen of in te zaaien met nectarplanten. Dit zou een gunstigere situatie creëren voor o.a. verschillende soorten insecten en eventuele connectiviteit met de groenzone vergemakkelijken. Ook kan er voor gekozen worden de onverharde zone rond de bomen te laten doorlopen over de gehele lengte van het voetpad, zo wordt één lange ecologisch waardevollere groene strook gevormd.

Ook de af te leggen wegen naar de andere parken gaat langs lanen met weinig groenelementen (enkele laanbomen of een smalle berm). Voor de grazige stroken zou gedacht kunnen worden aan een extensiever maaibeheer, waarbij nectarplanten meer kans krijgen om van deze lanen minder grote barrières te maken richting andere groengebieden.

Door het realiseren van bovenstaande ecologische corridor, met bijhorende stapstenen zal de volledige projectsite ecologisch waardevoller en robuuster worden. De ecologische corridor loopt voornamelijk in de noordelijke helft van het projectgebied, tegen de Rue Lamartine. Op die manier kan de openheid van het landschap, met lange zichtassen bewaard blijven en is er ook de mogelijkheid om verder in te zetten op ontmoetingsplekken langs de Joseph Bracopslaan. Ook de (ecologische) verbinding met de omgeving zal gestimuleerd en versterkt worden. Op deze manier loopt de ecologische corridor niet plots dood, maar wordt getracht deze via stapstenen buiten het projectgebied door te laten lopen en te connecteren met andere grotere groengebieden. Zo worden er o.a. voorstellen gedaan voor een tiny forest en een boomgaard ten zuiden van het projectgebied. Er wordt voor het projectgebied en de omgeving maximaal ingezet op een zo robuust mogelijke groene ruimte.

Legende Afbakening projectgebied + situering 3 belangrijkste ecologische zones
 Projectgebied
 Ecologische deelgebieden

projectgebied (rood) + open ruimte netwerk en grotere groenzones in de nabijheid. Via de Broekbeek wordt in het westen relatief makkelijk aansluiting gevonden.

Voorbeeld van een ecopassage: een gecombineerde ecotunnel, waar zowel mens als dier van gebruik kan maken.

3.1. ECOLOGISCHE CORRIDORS

3.1. Landschapstypes

Voor de realisatie van de ecologische corridor binnen het projectgebied wordt voornamelijk gebruik gemaakt van 3 landschapstypes: graslanden (bloemrijk/extensief en intensief gemaaid), bosschage, bermenlandschap (houtkanten en mantel-zoomvegetatie). Hieronder volgt per landschapstype een beschrijving en bespreking.

3 Landschapstypes: Bermenlandschap, bossage, graslanden.

3.1. ECOLOGISCHE CORRIDORS

3.1.1. Graslanden (extensief en intensief maaibeheer)

Bloemenrijke graslanden zijn graslanden bestaande uit een fijne mozaïek van kruiden en grassen. Het grasland maakt een kleurrijke indruk door de verschillende kruiden, die over het gehele perceel aanwezig zijn. Deze graslanden worden extensief beheerd door twee keer per jaar te maaien. De eerste maaibeurt ligt tussen 15 juni en 15 juli. De tweede maaibeurt valt vervolgens tussen 15 augustus en 15 september. Volgende plantensoorten worden regelmatig teruggevonden in bloemenrijke graslanden:

- Droge graslanden

Achillea millefolium – duizendblad
Centaurea jacea – knoopkruid
Crepis biennis – groot streepzaad
Daucus carota – peen
Echium vulgare – slangenkruid
Erodium cicutarium – gewone reigersbek
Galium mollugo – glad walstro
Hieracium umbellatum – schermhavikskruid
Hypericum perforatum – Sint-Janskruid
Hypochaeris radicata – gewoon biggenkruid
Lathyrus pratensis – veldlathyrus
Leontodon autumnalis – vertakte leeuwentand
Leucanthemum vulgare – gewone margriet
Lotus corniculatus – gewone rolklaver
Luzula campestris – gewone veldbies
Malva moschata – muskusaasjeskruid
Plantago lanceolata – smalle weegbree
Prunella vulgaris – gewone brunel
Ranunculus acris – scherpe boterbloem
Silene dioica – dagkoekoeksbloem
Tragopogon pratensis subsp. pratensis – gele morgenster
Trifolium arvense – hazenpootje

- Vochtige graslanden

Barbarea vulgaris – gewoon barbarakruid
Cardamine pratensis – pinksterbloem
Centaurea jacea – knoopkruid
Lathyrus pratensis – veldlathyrus
Lotus corniculatus – gewone rolklaver
Lotus pedunculatus – moerasrolklaver
Luzula campestris – gewone veldbies
Mentha arvensis – akkermunt
Prunella vulgaris – gewone brunel
Ranunculus acris – scherpe boterbloem
Ranunculus repens – kruipende boterbloem
Rumex conglomeratus – kluwenzuring
Silene flos-cuculi – echte koekoeksbloem
Trifolium pratense – rode klaver

- Beschaduwde zones

Anthriscus sylvestris – fluitenkruid
Chaerophyllum temulum – dolle kervel
Chelidonium majus – stinkende gouwe
Clinopodium vulgare – borstelkrans

Galium mollugo – glad walstro
Hieracium umbellatum – schermhavikskruid
Hypericum pulchrum – fraai hertshooi
Inula conyzae – donderkruid
Prunella vulgaris – gewone brunel
Ranunculus repens – kruipende boterbloem
Scrophularia nodosa – knopig helmkruid
Silene dioica – dagkoekoeksbloem
Solidago virgaurea – echte guldenroede
Tanacetum vulgare – boerenwormkruid
Vicia cracca – vogelwikke

Vooral insecten profiteren van deze bloemenrijke graslanden: bijen vinden meer nectar, dag- en nachtvlinders bezoeken de bloemen. Verder vormen deze bloemenrijke en extensief beheerde graslanden ook een geschikt habitat voor verschillende soorten sprinkhanen, kevers, reptielen, amfibieën, wantsen, cicaden en geleedpotigen. Ook kleine zoogdieren zoals egel en vleermuissoorten hebben hier baat bij, door een hogere voedselbeschikbaarheid.

Deze extensief beheerde graslanden wil men binnen het projectgebied voornamelijk bereiken op een spontane manier. Door het aanpassen van het maaibeheer zullen andere plantensoorten uit de zaadbank terug kunnen kiemen. Indien na enkele jaren blijkt dat de beoogde vegetatie nog niet bereikt is, kan men achteraf nog zaaigoed van gewenste plantensoorten inbrengen. Over het zaaigoed van extensief beheerde graslanden volgt meer info in paragraaf 4.

Intensief gemaaide graslanden bestaan voornamelijk uit Engels of Italiaans raaigras en worden veel regelmatig gemaaid. Het aantal maaibeurten hangt af van het gebruik en wordt hier meestal ook op afgesteld. De ecologische waarde van deze graslanden is veel beperkter dan die van de extensief gemaaide graslanden en de vegetatie staat er ook altijd een stuk minder hoog.

Ref. Bloemenrijke graslanden

3.1. ECOLOGISCHE CORRIDORS

3.1.2. Bosschages / Houtkanten

Bosschages of houtkanten zijn dichte houtgewassen die breder zijn dan één bomenrij. Ze bestaan vaak uit bomen of struiken die als hakhout beheerd worden. Houtkanten zijn bijzondere ecosystemen waar we verschillende soorten planten en dieren kunnen aantreffen. De plantengroei is er vaak sterk gelijkend op die in bosranden, maar ook kruiden uit bermen en weiden komen er voor. Bovendien zijn ze niet enkel belangrijk als biotoop maar ook als verbindingselementen tussen natuurgebieden, die door versnippering verder van elkaar komen te liggen. Houtkanten bestaat meestal uit een combinatie van verschillende boom- en struiksoorten, zoals o.a.:

Type 1: Struiken voor droge gronden

Corylus avellana – hazelaar
Crataegus monogyna – eenstijlige meidoorn
Euonymus europaeus – wilde kardinaalsmuts
Prunus spinosa – sleedoorn
Rhamnus cathartica - wegedoorn
Rosa canina – hondsroos
Rosa corymbifera - heggenroos
Sambucus nigra – vlier
Ulmus laevis – fladderiep

Type 2: Struiken voor natte gronden

Cornus sanguinea – rode kornoelje
Prunus padus – gewone vogelkers
Viburnum opulus – Gelderse roos

Voor verschillende soorten insecten, vlinders, maar ook grotere dieren zoals egels en vogels vormen deze houtkanten een geschikt leefgebied. Een robuuste houtkant produceert ook heel wat voedsel waar dieren dankbaar gebruik van zullen maken. Daarbij vormen houtkanten voor veel dieren ook de uitgelezen landschapselementen om zich te verplaatsen tussen verschillende (kern)biotopen.

Ref: bosschages/houtkanten landschappen

3.1. ECOLOGISCHE CORRIDORS

3.1.3. Mantel-zoomvegetatie

De geleidelijke overgang tussen bos en gras noemt men de mantel-zoomvegetatie. De mantel is de struiklaag die tegen het bos aanligt, de zoom is de strook met hoge kruiden die voor de mantel ligt op de overgang naar het grasland. Mantel-zoomvegetaties zijn belangrijk voor hun bloemenrijkdom en structuur. Er zijn heel wat soorten die enkel hier voorkomen, op de overgang van bos naar grasland. Dat maakt dat mantel-zoomvegetaties zeer soortenrijk en divers zijn, een echte meerwaarde voor een ecologische corridor. Vlinders warmen hier op in de zon, vogels eten bessen van de struiken en zaden uit de kruiden, bijen verzamelen stuifmeel en een heel aantal dieren gebruikt de mantel-zoomvegetatie als schuilplaats.

Om mantel-zoomvegetatie te realiseren langs de oostkant van de R0 ter hoogte van het projectgebied, wordt best een zone van ca. 10 meter van het grasland minder tot niet gemaaid, zodat struiken en hoge kruiden de kans krijgen te groeien. Eventueel kunnen enkele inheemse en streekeigen struiken worden aangeplant als start van de ontwikkeling. Rondom deze struiken kan zich dan een zoom ontwikkelen. Voorbeelden van te gebruiken soorten voor aanplant zijn o.a. Sleedoorn, Gelderse roos, Eenstijlige meidoorn en Gewone vlier.

Dergelijke mantel-zoomvegetaties zorgen ervoor dat er voor bijna elke diersoort wel een geschikte biotoop aanwezig is door hun grote verscheidenheid, zowel in hun horizontale als hun verticale structuur. Op Figuur 6 wordt dit treffend afgebeeld.

Verder worden uiteraard ook bijkomende solitaire bomen en struiken voorzien in het projectgebied, maar bovenstaande 3 landschapstypes vormen de kern van de ecologische corridor.

Visualisatie van een mantel-zoomvegetatie met verschillende soorten die ervan gebruik kunnen maken.

Ref: mantel-zoomvegetatie

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

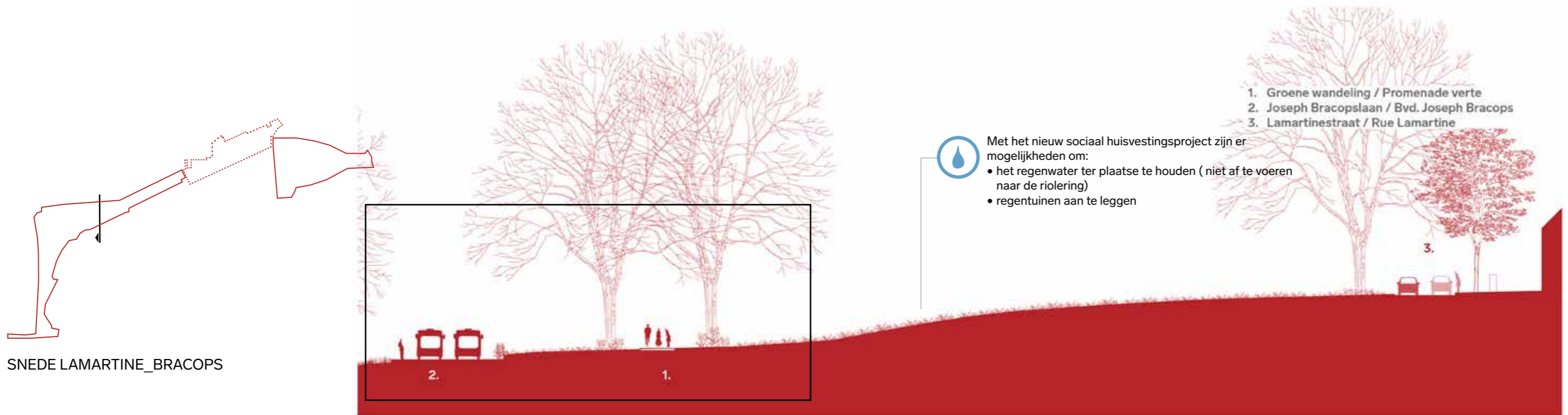
3.2.1. Context

Luchtfoto project. Aanduiding Zone 1

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.2. Diagnostiek | Snedes Bestaande toestand

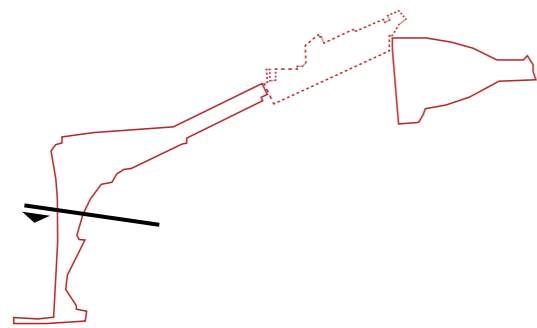

- **Zuidelijke zone:** ecologisch waardevol, met degelijke houtkant (mooie overgang tussen boomlaag en struiklaag, inheems loofhout). Dient eveneens als geluids- en zichtbuffer voor de R0. Voordelig voor verschillende soortengroepen: insecten, kleine en grotere soorten zoogdieren, flora,...
- **Noordelijke zone:** ecologisch waardevol, maar grotere oppervlakte Japanse duizendknoop (*Reynoutria japonica*) aanwezig in de houtkant => invasieve exoot => dient zo goed mogelijk bestreden/verwijderd te worden.
- **Pluspunt:** zowel in noorden als in zuiden sluit houtkant aan op andere groenstructuren of groene stapstenen.
- Grotere oppervlakte loofbomen (*Tilia* en *Quercus*) positief voor beschaduwing, verkoelend effect,...
- Stuk werd in het verleden iets ruiger gelaten/ iets minder intensief beheerd = positief voor verschillende soorten insecten.
- Struiklaag ontbreekt volledig à ecologische niche die niet aanwezig is/benut wordt.
- Grote oppervlakte grasveld waar momenteel niets mee gebeurt/die ecologisch waardevoller beheerd kan worden à ecologische potentie = groot.

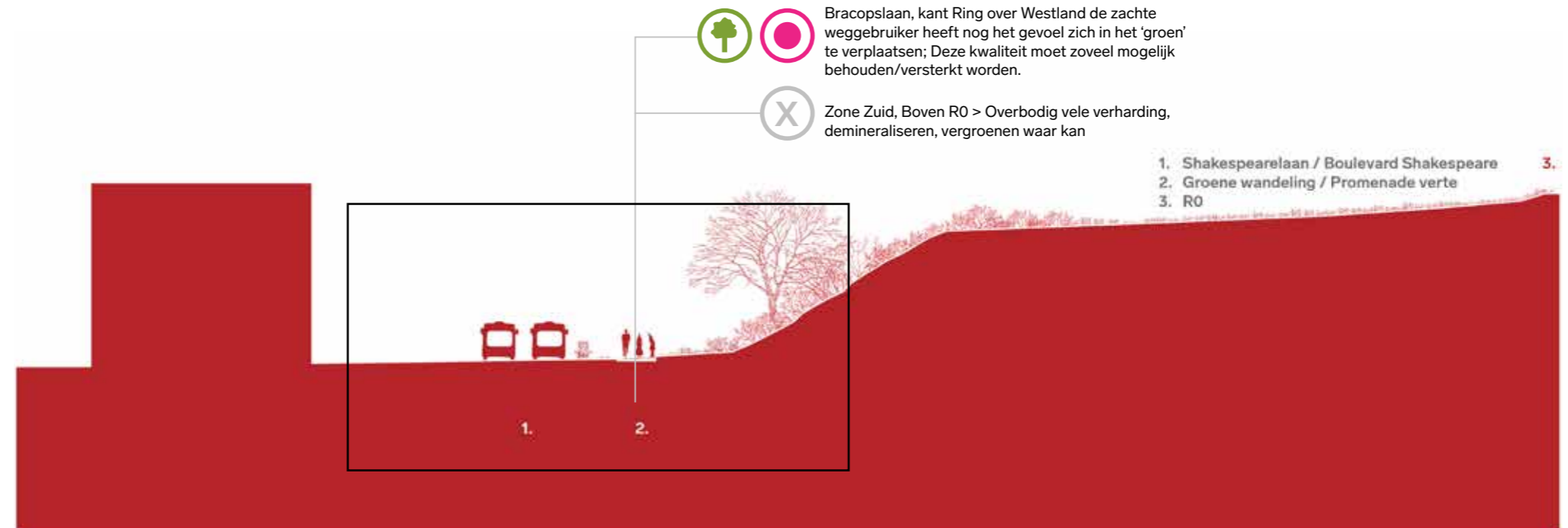

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

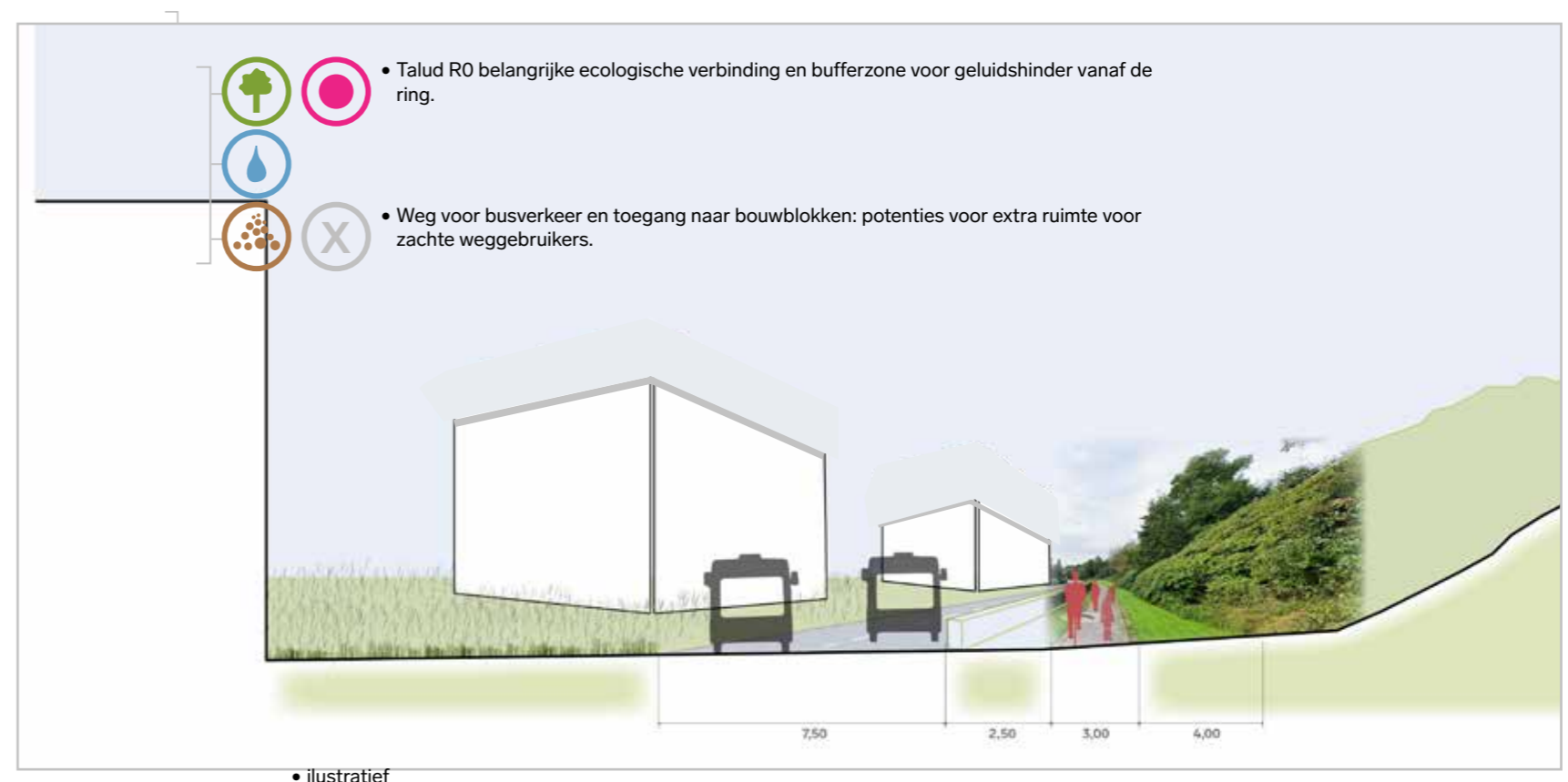
3.2.2. Diagnostiek | Snedes Bestaande toestand

SNEDE_BRACOPS

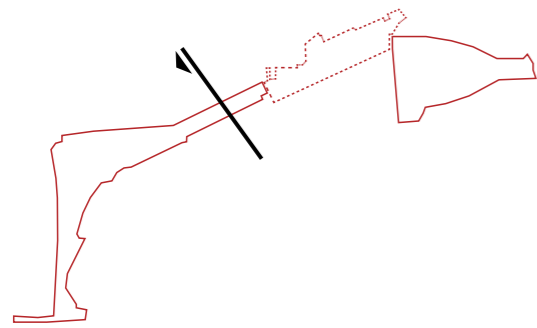

- **Zuidelijke zone:** ecologisch waardevol, met degelijke houtkant (mooie overgang tussen boomlaag en struiklaag, inheems loofhout). Dient eveneens als geluids- en zichtbuffer voor de R0. Voordelig voor verschillende soortengroepen: insecten, kleine en grotere soorten zoogdieren, flora,...
- **Noordelijke zone:** ecologisch waardevol, maar grotere oppervlakte Japanse duizendknoop (*Reynoutria japonica*) aanwezig in de houtkant => invasieve exoot => dient zo goed mogelijk bestreden/verwijderd te worden.
- **Pluspunt:** zowel in noorden als in zuiden sluit houtkant aan op andere groenstructuren of groene stapstenen.
- Brede grasstrook tussen fietspad en houtkant die momenteel niet optimaal benut wordt. Gras hoger later groeien/iets ruiger laten kan voordelig zijn voor een heleboel insectensoorten. Eventueel kleinschalig sinusbeheer.
- Haag die als afscheiding dient tussen straat en fietspad relatief smal en ecologisch minder interessant. Betere alternatieven zijn mogelijk (zowel ecologisch als naar veiligheid trage weggebruikers).
- Groot niveauverschil naar de beek.

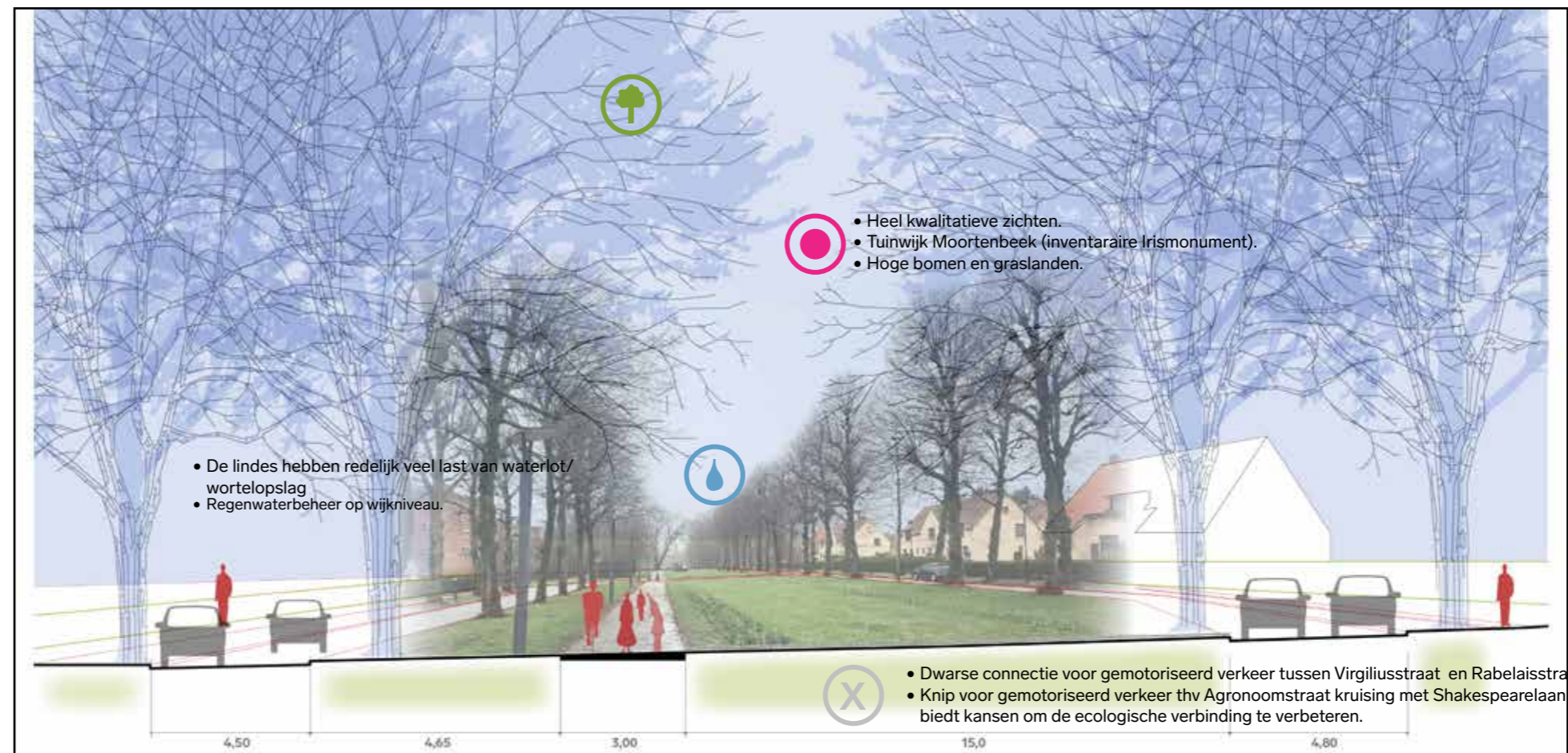
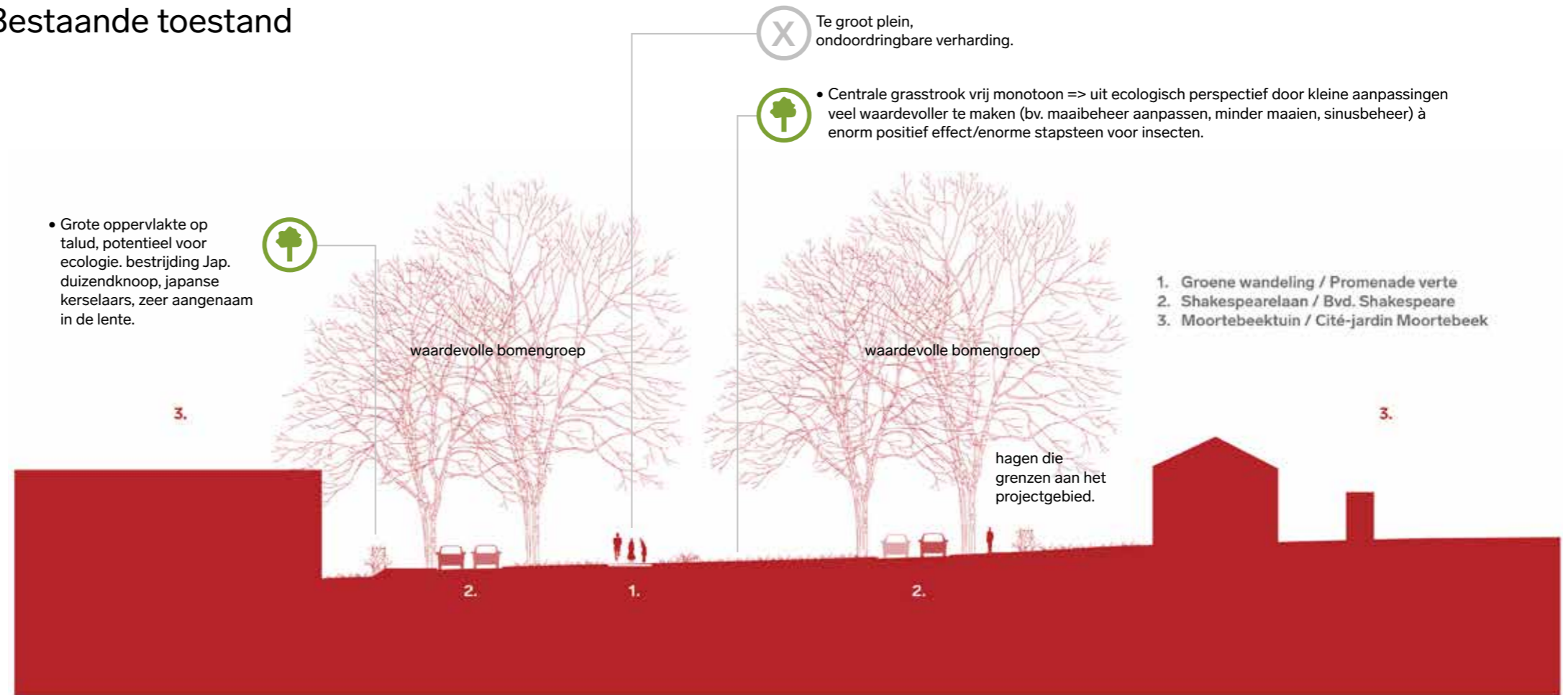
3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.2. Diagnostiek | Snedes Bestaande toestand

SNEDE_SHAKESPEARELAAN

- Langs beide zijden van de Shakespearelaan bomenrij van linde (Tilia) aanwezig in goede conditie => zorgt voor schaduw en een verkoelend effect à positief om het hitte-eiland effect in steden tegen te gaan.
- Struiklaag ontbreekt volledig => ecologische niche die op dit traject ontbreekt
- Meer variatie in vegetatie(lagen) is aan te raden.

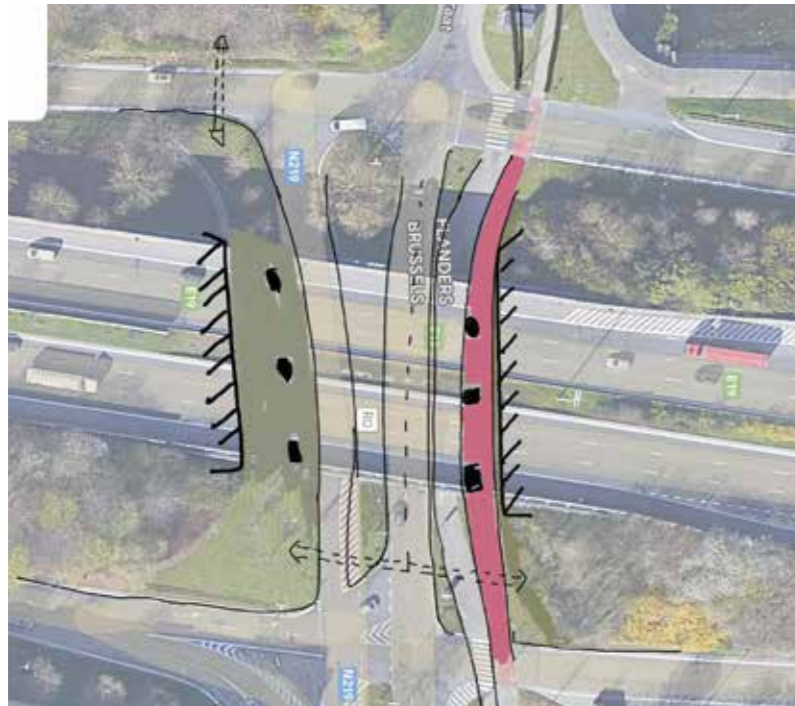

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.3. Voorkeursalternatieven

Onderdoorgang R0

De bestaande onderdoorgang onder de R0 is meer dan 45 m breed. Het is voornamelijk uitgerust voor autoverkeer. Aan de noordzijde is er ruimte voor voetgangers en fietsverkeer. Er is veel open ruimte en mogelijkheden om de onderdoorgang te herontwikkelen zodat een ecopassage kan worden geïntegreerd om de doorgang van bepaalde soorten mogelijk te maken (bv. vossen, egels, marters, amfibieën en reptielen: kikkers, padden, salamanders en hagedissen, maar ook allerlei insecten: solitaire bijen, kevers, geleedpotigen, sprinkhanen, zweefvliegers, insecten en krekels).

Voorkeursalternatief onderdoorgang R0 met een ecopassage aan de noordelijke kant

Voorbeelden van eco-passage onder infrastructuur.

Horse-Ball - Lamartine

De herontwikkeling van dit gebied beoogt de ecologische verbinding te verzekeren door het aanbrengen van een nieuwe houten rand aan de noordzijde en naast de bestaande bomen. Deze rand komt met een programma en stedelijke elementen voor kleine, grootschalige ontmoetingsplekken. In dit gebied zijn ook extra kleine speeltuinen gepland.

De Noordelijke aantakking van de ringfietspad: het ringfietspad via de P. H. Devosstraat moet voorzien worden ipv de verbinding langs de Fénélonstraat. Indien de fietsverbinding via de Fenelonstraat zou worden gerealiseerd zal de landschappelijke eenheid en ecologische link tussen het Effortpark en de achtertuinen verbroken worden.

P. H. Devosstraat is een rustige straat die kan evolueren naar een fietsstraat, ze staat in verbinding met de Ninoofsesteenweg.

Voor wat betreft de 'Horse Ball' zone wordt beslist de vele ecologische mogelijkheden te ontwikkelen. In de landschapskaart en voorontwerp wordt dit uitgewerkt.

Voorkeursalternatief Zone 1

Shakespearelaan

Shakespearelaan is vandaag een kwalitatieve landschappelijke parkway. Met het gekozen scenario kiezen we voor de inrichting van kleinschalige ontmoetingsplekken gesitueerd op de kruising van de noord-zuid verbindingen over de Shakespearelaan. Op die manier worden de N-Z verbindingen versterkt voor actieve weggebruikers.

Dwarse verbindingen voorzien van kleinschalige ontmoetingsplekken

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.4. Visiekaart

De zone Horse-ball -Lamartine -Shakespearelaan vormt een groene open ruimte vanuit de RO en de Broekbeek in Dilbeek. Deze open ruimte wordt gekenmerkt door een intensief beheerd grasland en hoogstambomen. Een visiekaart is het resultaat van een eerste lezing van de zone, samen met de input en besprekingen met de verschillende actoren.

De open ruimte as wordt tweeledig opgevat met een noordelijke corridorzone met het accent op groen en ecologie. Eventuele fietsinfrastructuur kan hierin worden ingepast. De nadruk ligt op beweging en natuur. De zuidelijke zone wordt uitgewerkt als een ketting van parels waarbinnen (sociale)activiteiten worden uitgewerkt. Deze parels vormen een contrast met het robuuste groen van de open ruimte corridor. De groene wandeling vormt het snoer dat de parels met elkaar verbindt.

Binnen de invloedssfeer van de open ruimte corridor wordt de koppeling met aanliggende groenruimten onderzocht. Ten zuiden van de BD. Joseph Bracops bevinden zich intensief beheerde percelen rondom de sociale woonblokken. Door een heroriëntering van de Rue de la Corvette kan deze open ruimte worden gekoppeld en afgestemd op het gewenste beheer van de open ruimte corridor.

Ten noorden van de Rue Lamartine worden de aanliggende wijken gekenmerkt door ruime tuinen. Samen vormen ze een private groenruimte binnen de invloedssfeer van de openruimte corridor.

Visiekaart Horse-Ball - Lamartine - Shakespearelaan

Foto Bestaande toestand talud tussen Rue de la Corvette en Bd Joseph Bracops

Foto Bestaande toestand Horse-Ball

Foto Bestaand toestand Rue Lamartine

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.5. Voorontwerp. Landschapskaart | Korte Termijn

Korte Termijn

De landschapskaart is een weergave in twee fases: korte en lange termijn. De weergave voor de korte termijn landschapskaart is het resultaat van Quickwins in de doelstellingen van de visiekaart. Het omvormen van de open ruimtectorridor naar de drie landschapstypes kan bekomen worden door een aangepast maaibeheer en de aanplant van bosgoed ter hoogte van de berm van de R0 en de bosschages in de centrale zone. Aan de zijde van BD Joseph Bracops wordt een open zone intensief beheerd die een connectie maakt met Rue Lamartine. Het is een belevingsvolle zone met interessante zichtassen naar het omliggende lager gelegen landschap. Gekoppeld aan deze ruimte wordt westelijk een speelzone en hondeloopzone ingepast omringd met hagen. De speelelementen vormen een natuurlijke speelaanleiding die opgaan in het robuuste groen van de omgeving. Aan de oostelijke zijde wordt het dichte bomenbestand maximaal behouden. De verbinding busstation en Rue Lamartine bestaande uit twee paden vormt een scharnier tussen de wijken in het noorden en de bushalte. Tussen de paden wordt de onderbeplanting intensief beheerd en wordt dit scharnierpunt opgeladen met robuuste speelelementen die doorlopen naar de aanliggende bosschages als speelgroen. Naast bosschages worden er ook enkele bomen aangeplant om het groen extra volume te geven. De soorten zijn aanvullend op de aanwezige soorten betreffende, bloeiwijze en periode, vrucht/noot,...

Shakespearelaan behoudt zijn laanbomen. De graszone tussen de laanbomen wordt extensief beheerd. Op cruciale radialen worden zones intensief beheerd waar fitnessstoestellen en meubilair worden ingepast. Het vormen sociale knooppunten op de as.

De korte termijnfase speelt vooral in op een aangepast beheer van het aanwezige groen. Het geeft snelle resultaten samen met de aanplant van opgaande bosschages. Afgestemd op de doelsoorten kunnen nestkasten, insectenhotels, ... in deze eerste fase zorgen voor quickwins voor de fauna

Landschapskaart Korte Termijn

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Landschapskaart Lange Termijn

ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Lange termijn:

Het aangepaste beheer kan op korte termijn zorgen voor een sterke omvorming van de open ruimte corridor naar een ecologisch veerkrachtiger systeem met een hoge belevingswaarde. Toch kunnen bepaalde ingrepen binnen het projectgebied en daarbuiten zorgen voor een sterkere en kwalitatievere eenheid met een ruime invloedssfeer.

Het creëren van diverse omstandigheden is een van de uitgangspunten om tot deze sterke ecologische eenheid met een hoge belevingswaarde te komen. Het afwisselend landschap met open en gesloten zones, met dense en minder dense begroeiing en natte en droge delen ondersteunt dit principe.

Wadi:

De diversiteit gekoppeld aan droge en natte omstandigheden hangt samen met het waterontvankelijk maken van de open ruimte corridor. Binnen de open ruimte worden zones geherprofileerd om water vanuit de omgeving in op te vangen. Deze zones staan klaar voor toekomstige projecten in de omliggende straten en wijken.

Een van deze zones is ter hoogte van hors-ball waar een wadi kan worden uitgegraven en een aanzienlijke waterberging kan worden bekomen. Het vormt een uitgestrekte natte zone waarin het human free principe wordt toegepast. Enkel een welafgebakend knuppelpad geeft een belevingsmogelijkheid. Het vormt een zone met het accent op ecologie en corridor.

In de Shakespearelaan kunnen in de extensieve graszones ondiepe wadi's worden voorzien die de waterontvankelijkheid en diversiteit verbeteren. Ze vormen een vervolg op de wadi op hors-ball. Deze ketting van nattere zones is interessant voor zowel fauna als flora.

Activiteitenzone Bd Joseph Bracops:

De activiteitenzone ten zuiden van Hors-ball, gekoppeld aan de Bd Joseph Bracops, omvat een hondenweide en speelzone die oostwaarts uitloopt in een rustplek met zittrappen. De zittrappen spelen in op het aanwezige reliëf en vormen het eindpunt van een aantal zichtassen op de omgeving. Het rustpunt ligt strategisch tussen het scharnier wijk/bushalte en de hondenweide.

Referenties. Boven: wadi met vlonder als belevingselement. Onder: wadi met stenen en boomstammen.

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Snede thv wadi horse-ball / hondenweide

Honden-zone:

De hondenzone wordt afgeboord door een haag en poortje. Het vormt een strakke overgang tussen de extensieve en intensieve zone. De verhoogde ligging in een oksel van het bermenlandschap geeft een aangenaam zicht op de omgeving. Gekoppeld aan de hondenzone worden natuurlijke speelelementen voorzien. De ruimte wordt zo opgeladen voor diverse doelgroepen.

Referentiebeelden Honden-zone zone bv. J.Bracops.

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Snede thv Rue Lamartine en bushalte

Bospark (schakelruimte tussen wijk en busstation):

Het bospark aan de Rue Homère wordt gekenmerkt door een sterke begroeiing van waardevolle bomen opgedeeld door twee looplijnen. De zone binnen de looplijnen wordt intensief beheerd en opgeladen met natuurlijke speelelementen volgens de draagkracht van het bestaande groen. Aansluitend kunnen de dense bosschages met extensief beheer als speelbos worden ingeschakeld. De ruimte vormt zowel een belevingsscharnier tussen de wijk en de bushalte als een corridorscharnier tussen Hors-ball en Shakespearelaan voor fauna en flora.

Referentiebeelden natuurlijke klimelementen.

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Invloedssfeer Open ruimte Corridor. Rue Lamartine:

De wegenis van Rue Lamartine vormt een onderdeel van de open ruimtecorridor als overgang naar de aanliggende wijken. Op lange termijn kan deze weg worden gedowngraded als secundaire ontsluitingsweg van de wijken of zelfs tot voet- en fietsweg aangepast aan de context van de open ruimte corridor. De omvorming van de weg betekent een versmalling naar één rijvlak in verharding met aan weerszijden een graswaaier om occasioneel verkeer toe te laten. De wegen vanuit de wijken vormen minerale lopers tot in de open ruimte corridor.

Mogelijke toekomstige situatie Lamartinestraat als fietsstraat en minder verharde zones.

3.2. ZONE 1: HORSE BAL - LAMARTINE - SHAKESPEARELAAN

3.2.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Shakespearelaan:

De huidige wegeenis kent een royaal profiel, vaak tot tegen de stam van de laanbomen. Door een versmalling van het rijvak in combinatie met gewapende grasstroken (steenslaggazon) wordt een groener straatbeeld verkregen dat aansluit bij de context van de open ruimte corridor. De laanbomen verkrijgen meer ruimte om te groeien. Hemelwater kan oppervlakkig naar de graszone afvloeien. Verbindingen dwars door de Boulevard wordt tot een minimum beperkt en focust op trage assen voor voetgangers en fietsers.

Rue de la Corvette/Caravelle:

Het talud aan de Rue de la Corvette/Caravelle vormt een onderdeel bij het bosschagelandschap. Rondom en tussen de sociale woningen bevindt zich een royale open ruimte. Door gerichte beheerafspraken kan het beheer worden afgestemd complementair aan deze van de open ruimte corridor. De rue de la Corvette en rue de la Caravelle is te herleiden tot een verbindingspad om de open ruimtes nog meer met elkaar te verbinden en de beleving te verhogen. Via informele intensief gemaaide paden kan het gebied doorwaadbaar worden gemaakt.

De invloedssfeer reikt tot aan de groenzones en Tiny forest van de school Moortebeek.

Tuinzones omliggende wijken en publieke binnengebieden:

De vele tuinen van de wijken ten noorden van Rue Lamartine vormen diverse groencorridors binnen de invloedssfeer van de open ruimte corridor. Initiatieven op terrein zijn omwille van het private karakter moeilijk. Toch is een bewustmakingsproces bij de bewoners belangrijk m.b.t. de rol en impact van deze groenzones binnen het grotere geheel.

De verschillende binnengebieden waaronder Effortpark, Sévignéstraat, Rabalaisstraat, Petersbos vormen ecologische en sociale stapstenen met telkens een eigen identiteit. Deze stapstenen vormen een grid van groen en open ruimtes complementair aan de open ruimtcorridor. Het geheel heeft de potentie om te worden omgevormd tot een sterk ecologisch en sociaal netwerk met groene verbindingen en trage wegen die de leefbaarheid, veerkracht en diversiteit versterkt en Anderlecht klimaatadaptiever maakt naar de toekomst toe.

Landschapskaart

Referentiebeeld

Referentiebeeld

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

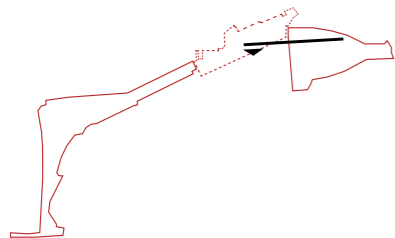
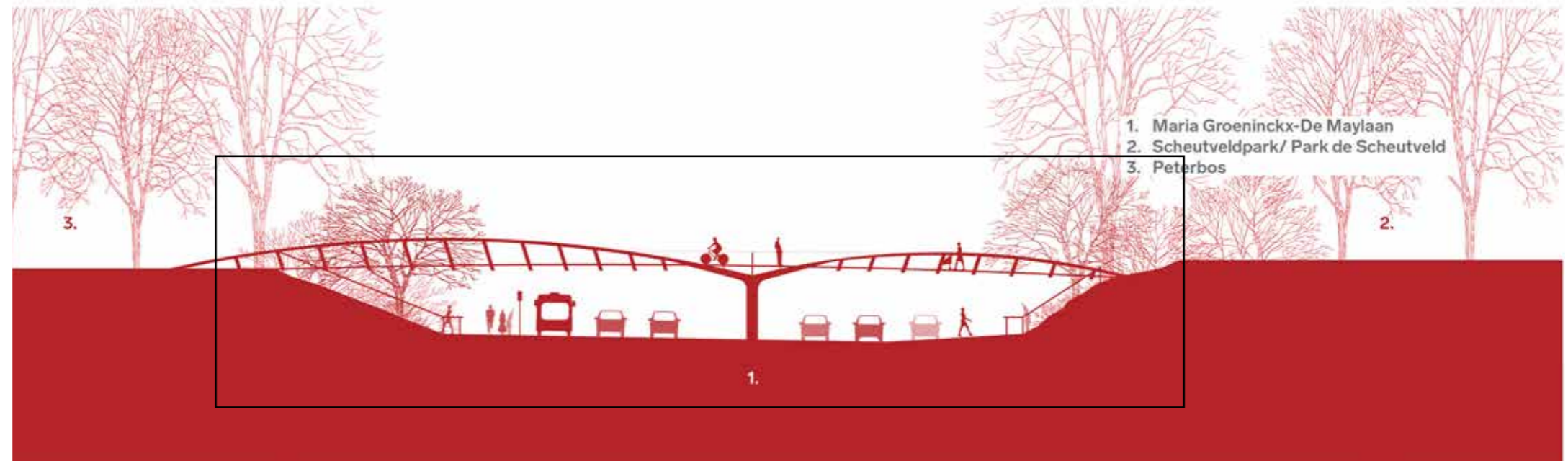
3.3.1. Context

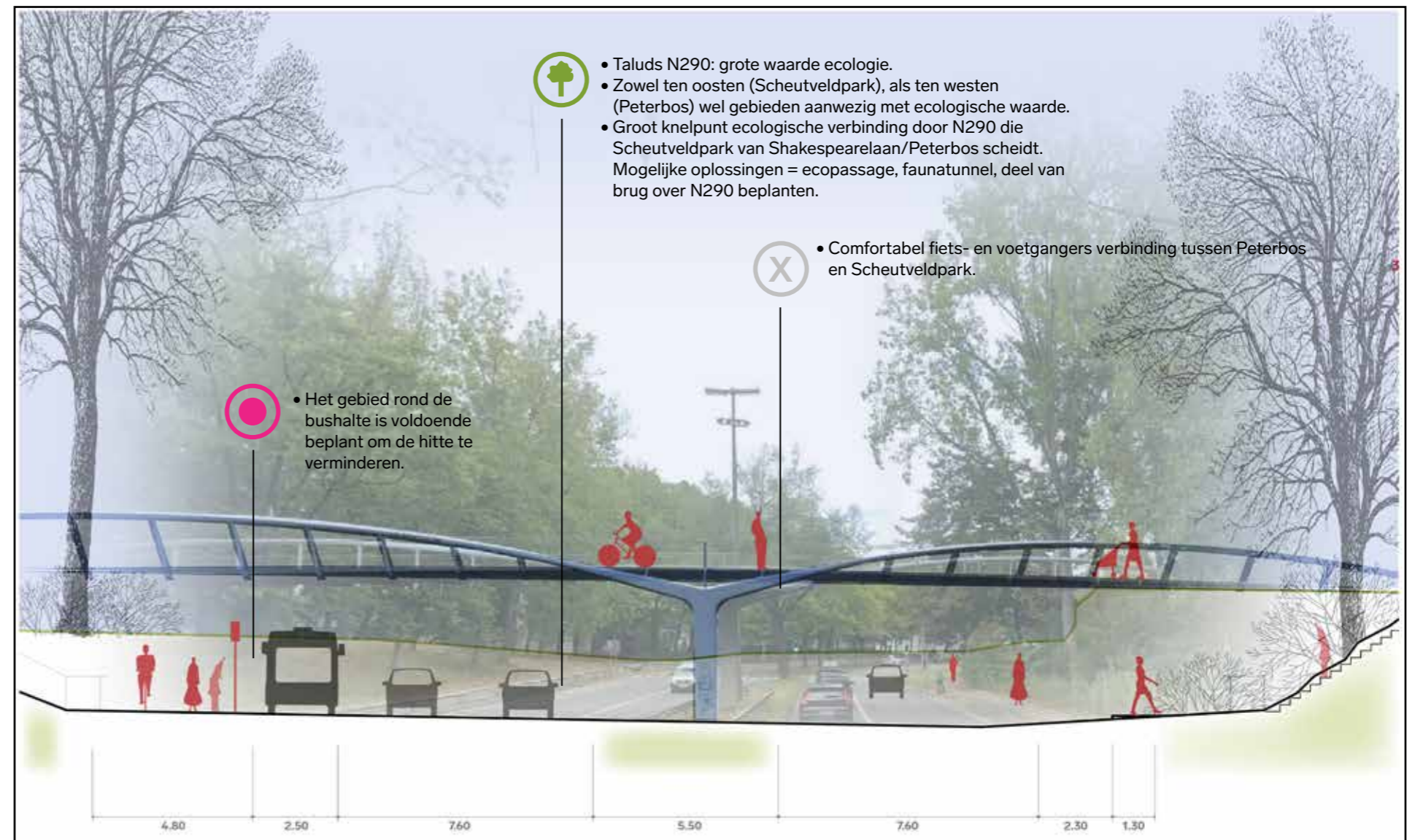
Luchtfoto project. Aanduiding Zone 2.

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.2. Diagnostiek || Snedes Bestaande toestand

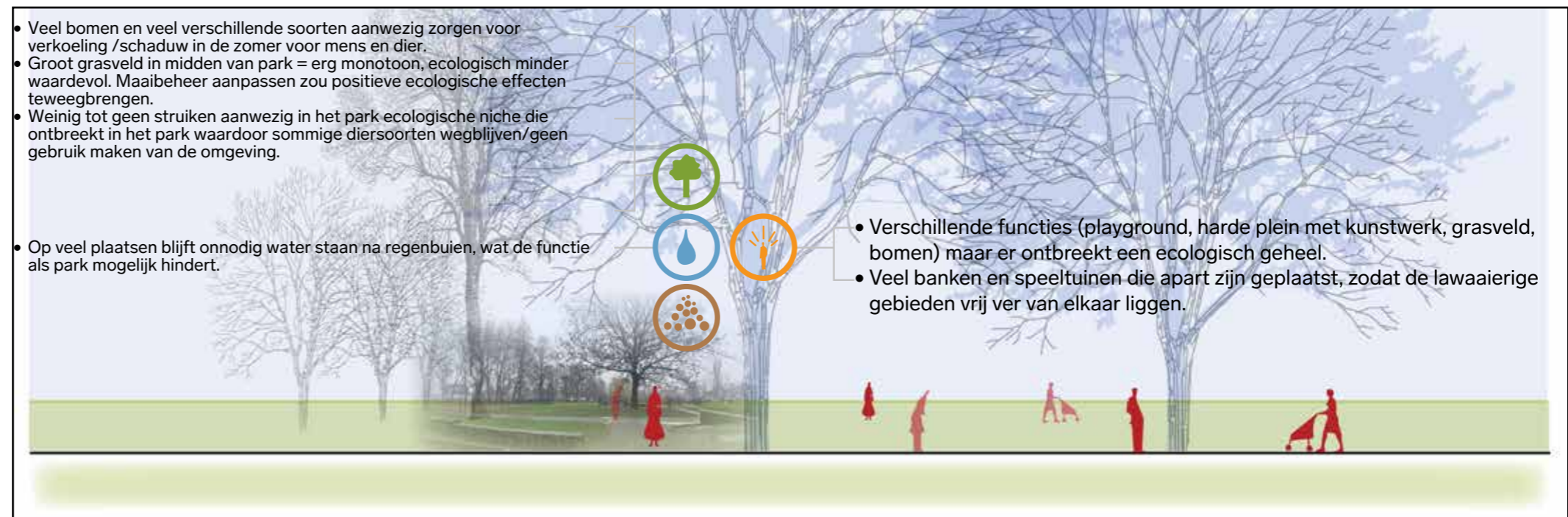
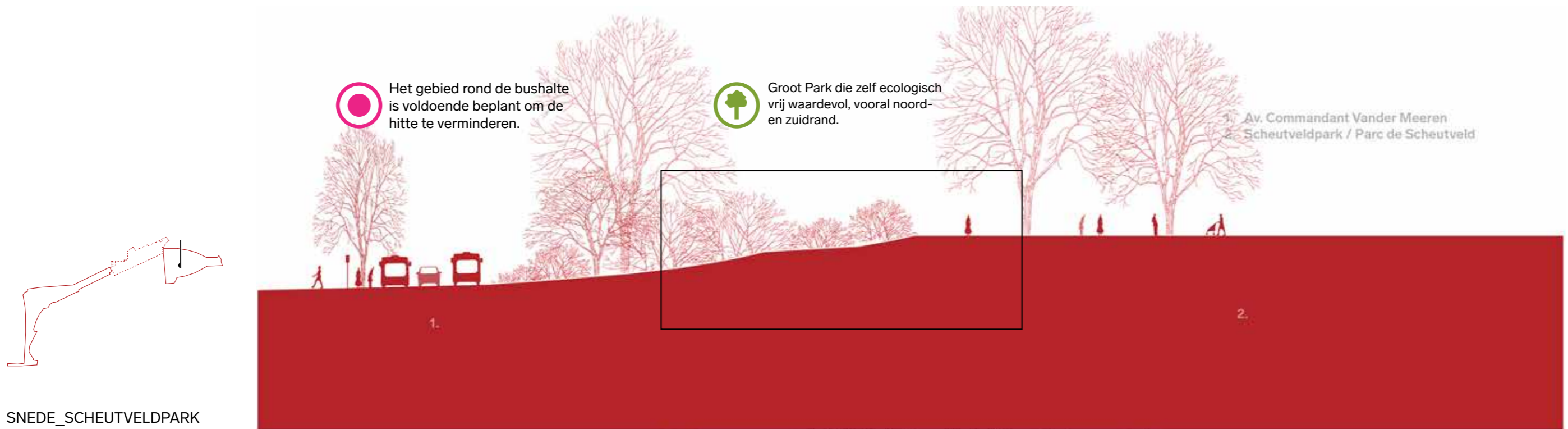

SNEDE_SCHEUTVELDPARK

3.3. ZONE 2: SCHEUTVELDPARK

3.3.2. Diagnostiek | Snedes Bestaande toestand

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

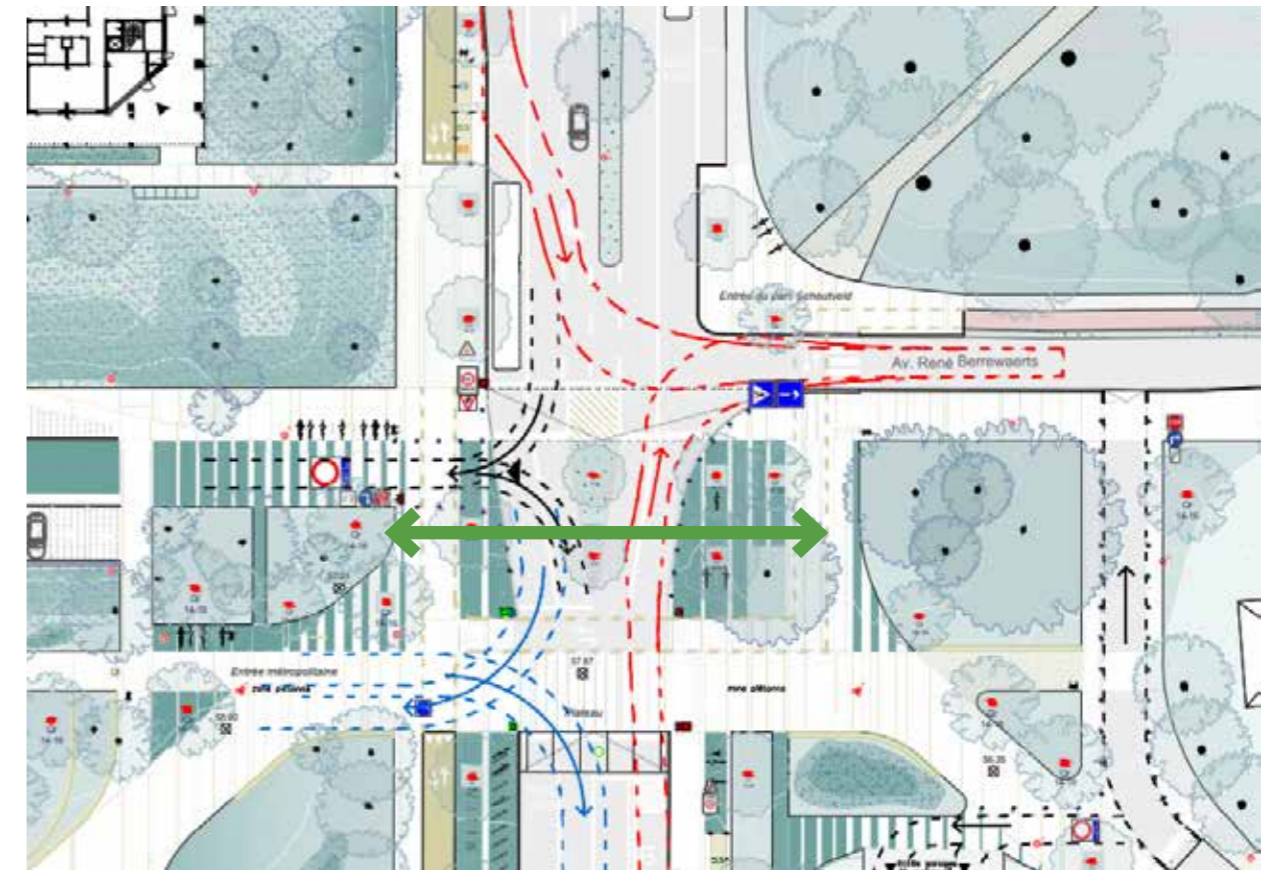
3.3.3. Voorkeursalternatief

Scheutveldpark

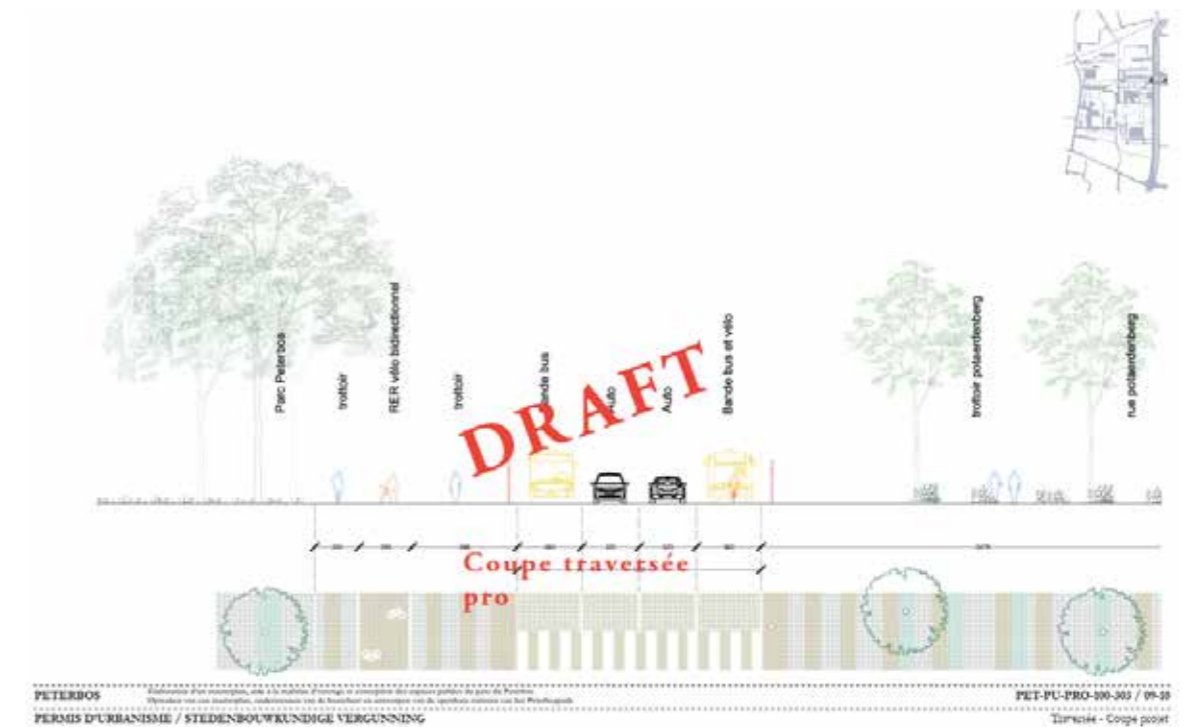
Hier is de herontwikkeling gericht op het benadrukken van ecologie en waterbeheer. De heuvelachtige helling aan de noordelijke rand van het park is een troef en moet behouden blijven, samen met enkele inheemse en niet-inheemse soorten die voor veel schaduw zorgen. Er wordt gestreefd naar optimalisatie van de bestaande toestand van de speeltuinen door vergroening van de omgeving.

Om de structuur van het Park leesbaarder te maken, is de herinrichting gericht op een hiërarchie van bestaande paden.

De nieuwe 'entrée métropolitaine', voorgesteld in het kader van het masterplan Peterbos, wordt onderzocht tijdens het voorontwerp. Dan wordt er nagedacht over de verbinding en toegang tot het Scheutveldpark.

Voorstel nieuwe toegang Peterbos. Zie verder pag. 47

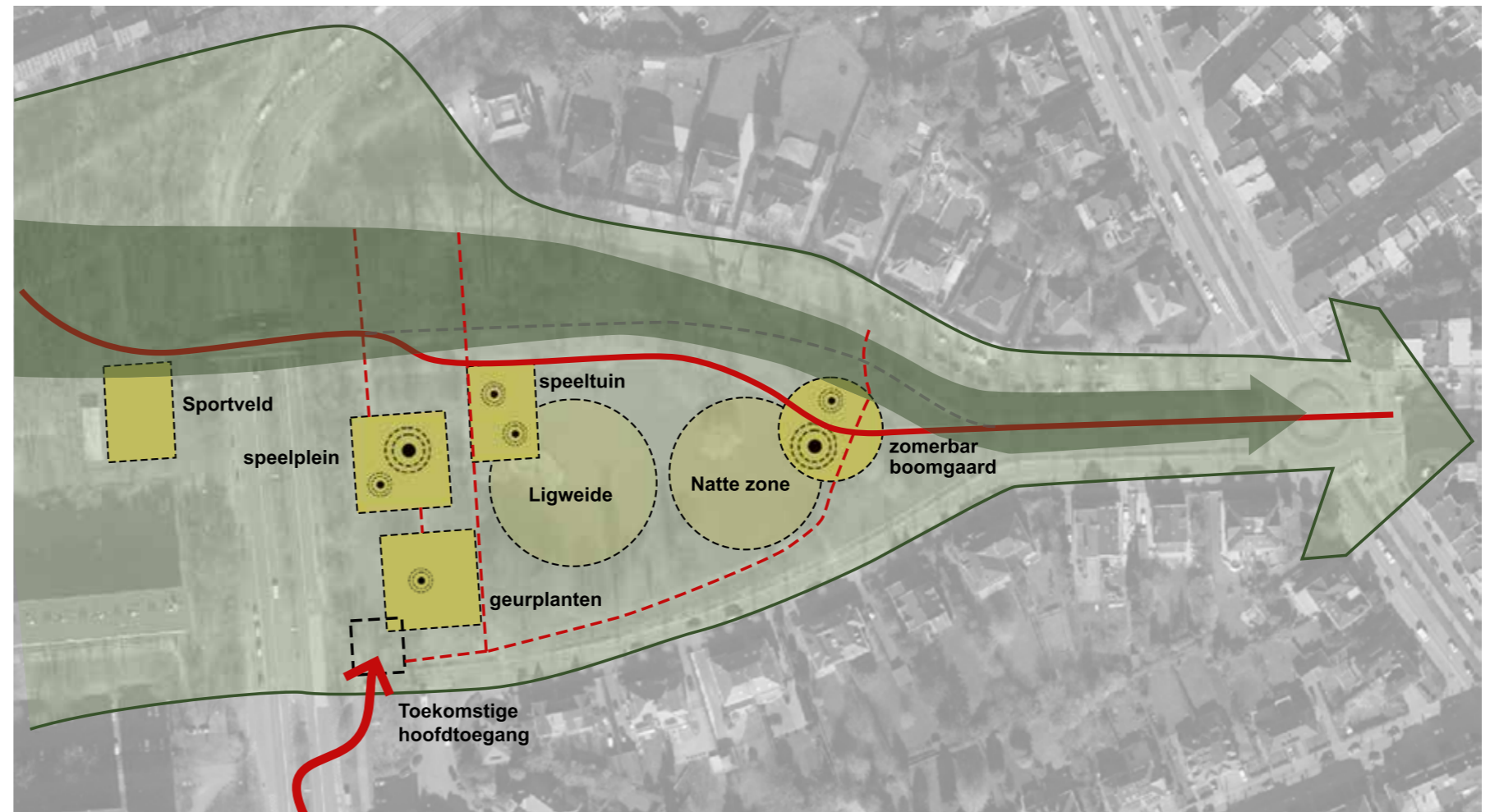
Voorstel nieuwe toegang Peterbos. Masterplan Peterbos.

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.4. Visiekaart

De zone Scheutveldpark vormt een uitloper van zone 1 als open ruimte corridor. Dezelfde principes worden doorgetrokken. Een noordelijke as met het accent op groen en ecologie als een human free space waarin kleine zoogdieren kunnen migreren. Ten zuiden van deze as vormt een activiteitenparel waarin de parkfuncties vervat zitten. De vele activiteiten worden vertaald in specifieke duidelijk afgebakende deelzones in contrast met het robuuste groen van de open ruimte corridor. De fiets- en voetpad vormt de overgang tussen de human free as en de activiteitenparel. Het is niet wenselijk om de fiets- en voetpad als fietsas uit te bouwen omwille van de vele conflicten tussen de gebruikers en de aanliggende parels (kruisconflict). Ter hoogte van Scheutveldpark kan de bestaande fiets- en voetpad niet als fietsas worden uitgebouwd omwille van een verbod voor fietsen in het park, conform het politiereglement. Fietsroutes zullen daarbij worden gezocht via een alternatieve route ten noorden of ten zuiden van Scheutveldpark. De wegen Av. Commandant Van der Meeren en de Av. René Berrewaerts kunnen worden onderzocht als fietsstraat met een aangepaste en beveiligde oversteek op de Bd Marie Groeneinckx – De May.

In het zuidwesten van het park, ter hoogte van het kruispunt Maria Groeninckx-De Maylaan en de Av. René Berrewaerts wordt een nieuwe parkhoofdtoegang gerealiseerd dat inspeelt op het masterplan Peterbos en zo de twee deelruimten beter met elkaar verbindt.

Visiekaart Horse-Ball - Lamartine - Shakespearelaan

Foto Bestaande toestand Rue de la Corvette

Foto Bestaande toestand

Foto Bestaande toestand

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.5. Voorontwerp. Landschapskaart | Korte Termijn

Korte Termijn

Het Scheutveldpark behoudt zijn morfologie en padenstructuur op korte termijn. Een gewijzigd beheer zal ook hier de grootste omvorming geven. Een extensief beheer van de randen zal zorgen voor een robuuster parkgroen. Centraal wordt de zone intensief beheerd als gebruikruimte. Bloembollen kunnen in dit centrale deel in de vroege lente zorgen voor extra kleur en biodiversiteit. De randen van het park worden voorzien van doordachte bosschages. De nadruk ligt vooral op de noordkant als ecologische zone. Er wordt voldoende open ruimte gelaten om de sociale veiligheid in het park te garanderen. Op enkele locaties worden extra bomen geplant om het parkkarakter te versterken. De soorten zijn complementair aan het inheems groen en bestaan vooral uit notensoorten: kastanje, okkernoot, hazelaar,...

Het verharde plein met het kustwerk 'De uitdaging' is voorzien van een aantal bloembakken. Er wordt voorgesteld om in deze bakken meerstammig groen aan te planten die voor extra schaduw zullen zorgen. De randen worden afgewerkt als zitranden en kunnen een onderscheidende kleur krijgen in contrast met het robuuste groen van de omgeving (met andere materiaal bvb. hout).

De oude rozentuin wordt omgevormd tot geurtuin die inspeelt op de zintuigen. De aanplant is niet enkel gericht op geur, maar ook op het visuele aspect, het tactiele (kneuzen van de planten) als de smaak (kruiden). Bijkomend kan worden ingespeeld op de seizoenen. Ieder seizoen heeft wel iets zintuigprikkelends te bieden (winterbloeiers, vruchten, herfstkleuren,...).

Landschapskaart Korte Termijn

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Landschapskaart Lange Termijn

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

De ecologische verbindingen worden vanuit Shakespearelaan en Peterbos doorgetrokken tot in Scheutveldpark. De Marie Groeninckx-De Maylaan vormt een barrière in dit ecologisch netwerk voor vooral landdieren. Bepaalde maatregelen kunnen worden genomen om te voorkomen dat dieren op de weg belanden door doordachte geleiding of ontwerp (hoge boordstenen, opstanden, hagen,...). Op lange termijn kan nagedacht worden over de toekomstige functie van de passerelle. De fietspad (continuïteit van de Groene wandeling) over de passerelle moet worden gewaarborgd. Vermits de Groene wandeling niet als volwaardige fietsroute kan worden ingeschakeld ter hoogte van Scheutveld (politierglement) is er een overbreedte (4m waarvan 2m als wandelpad voldoende is). Een deel van de passerelle leent zich bijgevolg als smalle ecocorridor (2m) met behulp van een aangepaste bodem en takenrils. De fietsverbinding wordt herbekeken op de parkwegen aan de rand van het park.

Padenstructuur::

Het park vraagt een vereenvoudiging van het netwerk aan paden en een duidelijke hiërarchie. In de noordelijke ecologische zone wordt versnippering tegengegaan met het doel een grotere ruimtelijke eenheid te vormen. Het betrekken van de wegen bij het park is noodzakelijk om de kwaliteit van het park te verbeteren, het padennetwerk te vereenvoudigen en de invloedssfeer van het park te verruimen tot aan de woningen.

De bestaande wegenis ten noorden en zuiden is overgedimensioneerd en voorziet ook in parkeer ruimte. Een reductie van de oppervlakte verharding en de omvorming naar een parkweg kent verschillende voordelen:

- Verkeersremmend effect met een aangamer woonklimaat en een hogere verkeersveiligheid
- Gecombineerde verkeersstromen auto/fiets/voetgangers = compacte parkweg
- Contextwijziging van weg naast het park, naar weg als rand van het park tot zelfs wonen in het park
- Ontharding met meer groen/park en infiltratiemogelijkheden

De fiets- en wandelpad vormt de hoofdstructuur dwars door het park als overgang tussen de human free zone en de zone ten zuiden die opgeladen is met ruimte voor sociale activiteiten. Het vormt de drager van de open ruimte corridor die de verschillende parels connecteerd. Daarnaast zijn er verschillende paden die de onderlinge functies (picknick, zomerbar,...) binnen het park verbinden met elkaar en de directe omgeving. De secundaire paden zijn smaller en kunnen in een ander materiaal worden uitgewerkt.

Naast de fiets- en wandelpad als hoofdstructuur met twee toegangen tot het park wordt een derde toegang uitgebouwd als hoofdtoegang van Scheutveldpark. De toegang speelt in op het masterplan Peterbos en de aanwezigheid van de verkeersas Maria Groeninckx-De Maylaan. De hoofdtoegang onderscheidt zich van de andere toegangen door een duidelijke aankondiging vanuit de omgeving (toegangsplein) met een sterk verblijfskarakter dat onmiddellijk aansluit met de aanwezige activiteiten. De trappen kondigen de toegang theatraal aan. Aansluitend wordt een ontmoetingspleintje met zitmuren voorzien in dezelfde vormtaal als de activiteitenzones in het park.

Snede Av. Commandant Vander Meeren met versnippering door de parkpaden

Snede Av. Commandant Vander Meeren met duidelijke padenhiërarchie

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Boschagelandschap als kader

Het park wordt verder als boschagelandschap versterkt door grotere boschages aan de noordzijde met meer potentieel aan biodiversiteit. Deze structuren zijn dichter en kennen een duidelijke opbouw mantel/zoom met grillige randen. De dichte zones nodigen niet uit tot betreding door het extensief beheer en soortenkeuze.

Activiteiteneilanden

Binnen de robuuste structuur wordt de huidige structuur en vormtaal van het park aangehouden. De verschillende activiteitenclusters staan in sterk contrast met de omliggende extensieve parkstructuur. Het activeert een duidelijk gebruik per deelzone met een duidelijke afbakening met respect voor de draagkracht van het parkgroen en doelstellingen rond ecologie, open ruimte en biodiversiteit. Buiten de clusters wordt het hart van het park seizoensgebonden benadert. Een intensief gebruik en beheer tijdens de warmere en drogere maanden van het jaar, een extensiever gebruik en beheer in de nattere en koudere perioden van het jaar met een complementair gebruik van bloembollen.

Wadistrukturen waar mogelijk

Op de locaties waar de wegenis wordt omgevormd tot een parkweg komt ruimte vrij om wadi's te integreren die water vanuit de omgeving of de parkweg kunnen opvangen. Ze vormen nattere zones met een hoge biodiversiteit door de aanwezigheid van water en de overgang vochtig en droog.

Een tweede locatie voor een wadi is in het centrale deel van het park tegen de cirkelvormige ruimte. Het is vandaag reeds een vochtige zone. Door een gerichte profilering kan het nodige volume worden gecreëerd om water te ontvangen. In combinatie met de omliggende activiteiten, heeft deze zone niet enkel een meerwaarde op ecologisch vlak, maar ook naar beleving.

Zone voor picknick/zomerprogramma's

De cirkelvormige deelzone centraal in Scheutveldpark behoudt zijn groen karakter. De sterke afbakening laat toe deze zone als picknicklocatie uit te bouwen door het voorzien van het nodige meubilair. De randen worden uitgewerkt als betonnen zitranden met een onderscheidende warme kleur. Tijdens de zomer kan de ruimte verder worden opgeladen met een zomerbar. Indien nodig kan de grasmat worden gewapend met een steenslagazon bij veelvuldig gebruik. Het is een bovenlokaal attractiepunt geënt op de regionale fietspad.

Ref: parkweg BelleVue in Leuven

Boschage met grillige randen

Snede picknick/zomerbar/wadi/ligweide

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

Snede verhard plein/speeltuin/speelfontein/ligweide

Speeltuin / speelfontein

De speeltuin kan worden uitgebreid met elementen die meer aansluiten bij de natuurlijke speelelementen van de open ruimte corridor en het robuuste groen van het park. De speelelementen worden gegroepeerd per leeftijd in een ruime afgebakende zone, gekoppeld aan het verharde plein en de ligweide.

Aanvullend op de speeltuin kan een speelfontein worden ingepast in de aanwezige cirkelvormige structuur gekoppeld aan de speeltuin. Het parkdesign wordt gerenoveerd en herbruikt met een nieuwe functionaliteit. Water zorgt voor een extra beleving, zeker op warme dagen en dit voor voor jong en oud. Om de waterkwaliteit te garanderen kan bij verversing van water, het vuil water afgeleid worden naar de wadi. Ook hemelwater van het verhard plein en de fontein kan naar de wadi worden gebracht.

Voorbeeld speelfontein Boelgerpark

3.3. ZONE 2: SHEUTVELDPARK

3.3.6. Voorontwerp. Landschapskaart | Lange Termijn

invloedssfeer open ruimte corridor:

Het Scheutveldpark vormt een scharnierpunt in de open ruimte corridor ter hoogte van het kruispunt Bd. Prince de Liège en Bd. Felix Paulsen. De rotonde als overgang tussen park en Boulevard vormt een groene kern met enkele bomen en extensieve vegetatie. Het is een doel om de lanen mee te nemen als stedelijke en ecologische corridors als verlengde van de open ruimte corridor die vanuit dit punt sterk vertakt in een fijnmazige structuur van bermen en lanen die instaan voor de verbinding van verschillende groen stapstenen in het stedelijk weefsel.

Mogelijk toekomstige visie Scheutveldpark.

3.4. OPERATIONALISATIE

Groene partnerschappen

De korte termijn ingrepen, zoals in deze nota voorgesteld, zijn een mogelijkheid om de natuurwaarden van de site te versterken en ook bewoners en verenigingen te betrekken in dit proces. Op deze manier kunnen er samenwerkingsverbanden gecreëerd worden die gedeeltelijk voor de realisatie van een gedragen project zorgt.. De Quick-Wins kunnen ook een belangrijk educatieve component hebben die zal bijdragen om een klimaat robuuste zone waar te maken.

Hieronder een lijst van actoren die gedetecteerd werden in de loop van de masterplan.

BUUMPLANTERS:

Site: <https://boomplanters.be/>

De asbl / vzw stelt zich tot doel om alle mogelijke belanghebbenden te informeren, sensibiliseren en activeren rond duurzaam beheer van ecosystemen en ecosysteemdiensten in het Brussels, Vlaams, en Waals Gewest, alsook internationaal. De vereniging wil daarbij sociale drempels verlagen en betrokkenheid verhogen.

GROOTEILAND:

Site: <https://atelierpermanent.grooteiland.brussels/nl>

Atelier Permanent is een sociale onderneming voor ontwerp en aanleg van tuinen en landschappen met een ecologische meerwaarde.

BASSISCHOOL MOORTEBEEK

Tiny-Forest als voorbeeld.

EDUCATIEF:

- Coovi / Ceria: <https://secundair.coovi.be/studierichtingen/tuinbouw>
- Velt: <https://velt.nu/voor-gemeenten>

MASTERPLAN SHAKESPEARELAAN - SCHEUTVELDPARK

4. BEHEER_ EN BEPLANTINGSPLAN

4.1. Beplantingsschema - Horse Ball - Shakespearelaan

4.2. Beheerschema - Horse Ball - Shakespearelaan

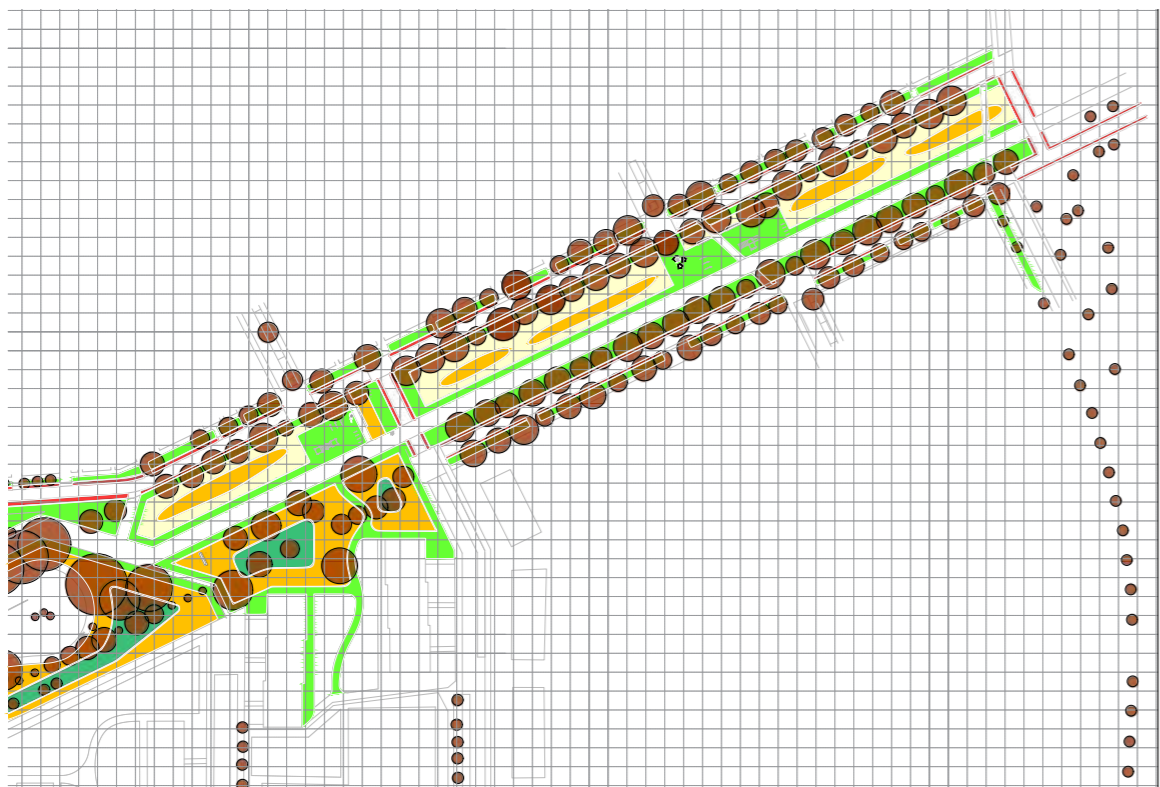
4.3. Beplantingsschema - Scheutveldpark

4.4. Beheerschema - Scheutveldpark

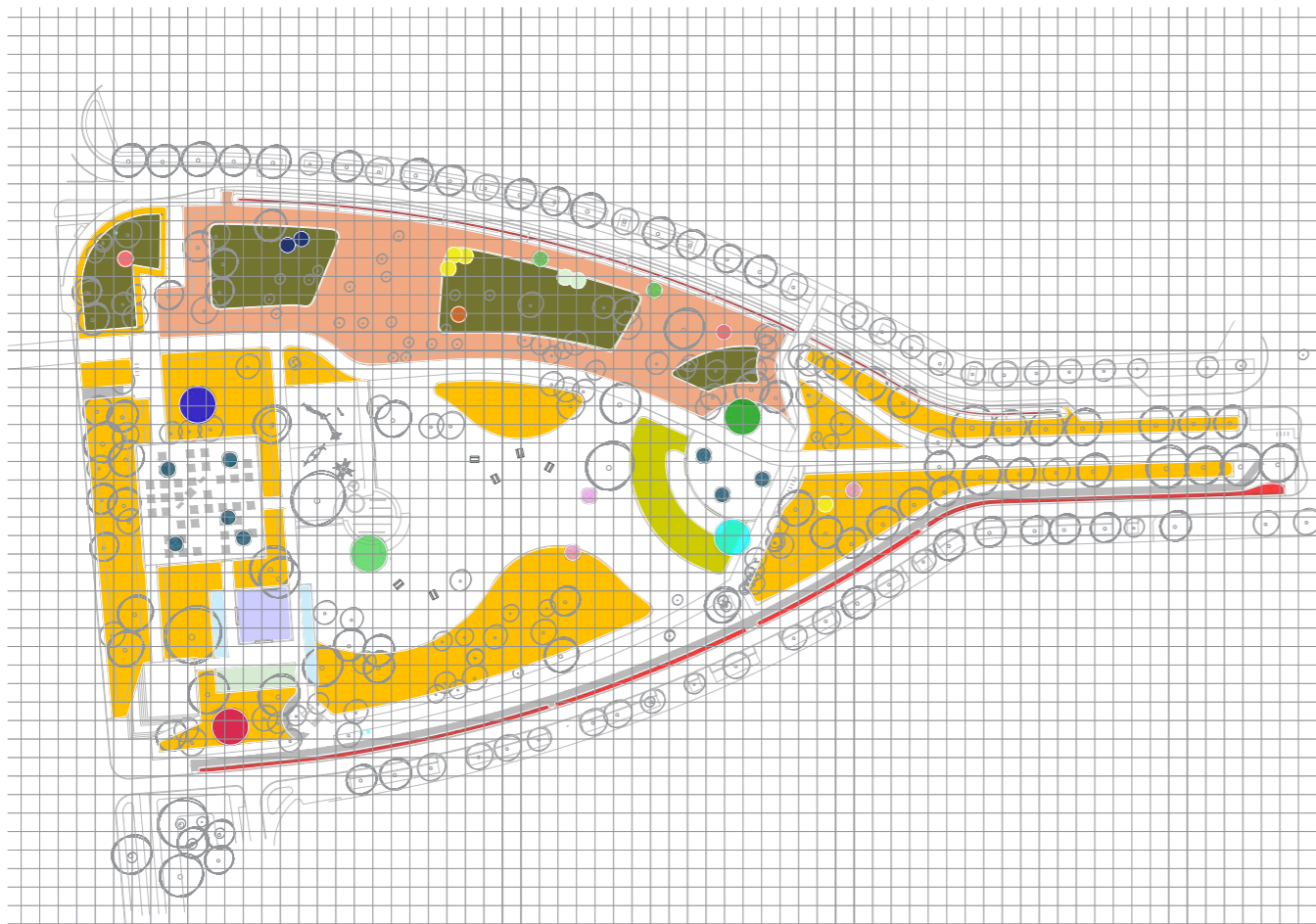
4. BEHEER- EN BEPLANTINGSPLAN

4.2. BEHEERSHEMA ZONE HORSE-BALL / SHAKESPEARELAAN

Kleurcode	Opmerking	Beheer	Periode	Regelmaat	Werktuig
	bloemrijke extensief beheerde droge graslanden	Maaien met afvoer maaisel	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	bloemrijke extensief beheerde vochtige graslanden	Maaien met afvoer maaisel	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	extensief beheerde beschaduwde stroken	Maaien met afvoer maaisel	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Overgangzone	Maaien met afvoer maaisel	Gespreid maaien vanaf mei t.e.m. oktober	5-10x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Intensief beheerd grasland	Maaien (ev. met afvoer maaisel)	Tussen april en oktober	Maaien naargelang behoeften van recreatie	Trommelmaaier/ zitmaaier Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Wadi	Maaien (indien mogelijk)	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Oeverzone wadi	Maaien	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Zoom R0	Maaien met afvoer maaisel	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Mantel R0	Bijsnoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
		Gefaseerd hakhoutbeheer (afgezet hout ter plaatse opstapelen)	Tussen november-maart	Aanplant eerst volledig laten ontwikkelen en dichtgroeien - daarna om de 8-14 jaar hakhoutbeheer uitvoeren	Kettingzaag
	Botgewassen	Maaien met afvoer maaisel	1x vanaf juli (wanneer al het loof vergeeld/afgestorven is)	1x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Kern R0	Onderhoudssnoei	Zomer	1x per jaar indien nodig	Kettingzaag
	Solitaire bomen	Onderhoudssnoei	Zomer	1x per jaar indien nodig	Kettingzaag
		Visual Tree Assessment (VTA)	Winterperiode	Jaarlijks tot driejaarlijks	/
	Struweel meidoorn	Bijsnoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
	Struweel steedoom	Bijsnoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
	Struweel hazelaar	Bijsnoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
	Struweel hondсроos	Bijsnoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
	Struweel Spaanse aak	Bijsnoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
	Struweel Gewone vlier	Bijsnoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
	Insectenhotel	Aanvullen materiaal (takjes, schors, ...)	Winterperiode of late najaar	1x per jaar indien nodig	/
	Vleermuiskasten	Schoonmaken (vervuiling zoals ontlasting verwijderen)	Winter	1x per jaar	/

4.3. BEPLANTINGSSCHEMA ZONE SCHEUTVELDPARK

Kleurcode	Opmerking	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Plantmaat	%	Plantatstand	Jaar aanplanting	Bloeiperiode (geel/vruchten (groen))														
								januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december			
Kruidachtigen	Bloemrijk mengsel droge graslanden	Italiaans raigras	<i>Lolium multiflorum</i>	n.v.t.	40%	inzaaien	Vanaf 2027-2028 (na evaluatie natuurlijke ontwikkeling)															
		Dutzendblad	<i>Achillea millefolium</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Knoopkruid	<i>Centaurea jacea</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Groot streepzaad	<i>Crepis biennis</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Peen	<i>Daucus carota</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Slangenkruid	<i>Echium vulgare</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Gewone eidgenbik	<i>Erodium cicutarium</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Glad wabtre	<i>Galium mollugo</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Schermhavikskruid	<i>Hieracium canadense</i>	n.v.t.		inzaaien																
		Sint-janskruid	<i>Hypericum perforatum</i>	n.v.t.		inzaaien																
	Gewoon biggenkruid	<i>Hypochaeris radicata</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Veldlathyrus	<i>Lathyrus pratensis</i>	n.v.t.	60%	inzaaien																	
	Viertakte leeuwstand	<i>Scorzonera odoralis</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Gewone margriet	<i>Leucanthemum vulgare</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Gewone rotsklaver	<i>Lotus corniculatus</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Gewone veldbies	<i>Luzula campestris</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Muskuskaagkruid	<i>Malva moschata</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Gewone brunet	<i>Prunella vulgaris</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	n.v.t.		inzaaien																	
Dagkokoeksbloem	<i>Silene dioica</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Gele morgenster	<i>Tragopogon pratensis</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Hazenpootje	<i>Trifolium arvense</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Bloemrijk mengsel vochtige graslanden	Italiaans raigras	<i>Lolium multiflorum</i>	n.v.t.	40%	inzaaien	Vanaf 2027-2028 (na evaluatie natuurlijke ontwikkeling)																
	Gewoon barbastruid	<i>Barbarea vulgaris</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Knoopkruid	<i>Centaurea jacea</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Veldlathyrus	<i>Lathyrus pratensis</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Gewone rotsklaver	<i>Lotus corniculatus</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Moerasrotsklaver	<i>Lotus pedunculatus</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Gewone veldbies	<i>Luzula campestris</i>	n.v.t.	60%	inzaaien																	
	Akkermant	<i>Mentha pratensis</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Gewone brunet	<i>Prunella vulgaris</i>	n.v.t.		inzaaien																	
Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Kluwenzuring	<i>Rumex conglomeratus</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Echte kookkoolbloem	<i>Silene flos-cuculi</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Bloemrijk mengsel beschadigde zones	Italiaans raigras	<i>Lolium multiflorum</i>	n.v.t.	40%	inzaaien	Vanaf 2027-2028 (na evaluatie natuurlijke ontwikkeling)																
	Fluiterkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Dolle kervel	<i>Chaerophyllum temulum</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Stinkende gouwe	<i>Chelidonium majus</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Borstelgras	<i>Narus stricta</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Glad wabtre	<i>Galium mollugo</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Schermhavikskruid	<i>Hieracium canadense</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Fraai hertshooi	<i>Hypericum mutilum</i>	n.v.t.		inzaaien																	
	Donderkruid	<i>Inula conyzae</i>	n.v.t.	60%	inzaaien																	
	Gewone brunet	<i>Prunella vulgaris</i>	n.v.t.		inzaaien																	
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Kroeghelmkruid	<i>Scrophularia nodosa</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Dagkokoeksbloem	<i>Silene dioica</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Echte guldenroede	<i>Solidago virgaurea</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Vogelwikke	<i>Vicia cracca</i>	n.v.t.		inzaaien																		
Geurende planten (geurtuin)	Echte tijm	<i>Thymus vulgaris</i>	n.v.t.	5%	12m²	Vanaf 2024																
	Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>	n.v.t.	5%	7m²																	
	Echte kamille	<i>Matricaria chamomilla</i>	n.v.t.	5%	9m²																	
	Daslook	<i>Allium ursinum</i>	n.v.t.	5%	9m²																	
	Akkermant	<i>Mentha arvensis</i>	n.v.t.	5%	12m²																	
	Echte salie	<i>Salvia officinalis</i>	n.v.t.	5%	7-8m²																	
	Lavandula	<i>Levisticum officinale</i>	n.v.t.	5%	17m²																	
Medicinale planten (geurtuin)	Rozemarijn	<i>Salvia rosmarinum</i>	n.v.t.	5%	8m²	Vanaf 2024																
	Echte lavendel	<i>Lavandula angustifolia</i>	n.v.t.	5%	9m²																	
	Dutzendblad	<i>Achillea millefolium</i>	n.v.t.	5%	8m²																	
	Gewone duivenkervel	<i>Fumaria officinalis</i>	n.v.t.	5%	5m²																	
	Gulden sleutelbloem	<i>Primula veris</i>	n.v.t.	5%	9m²																	
	Maarts viooltje	<i>Viola odorata</i>	n.v.t.	5%	12m²																	
	Malve	<i>Marrubium vulgare</i>	n.v.t.	5%	9m²																	
Bolgewassen	Sint-janskruid	<i>Hypericum perforatum</i>	n.v.t.	5%	6m²	Vanaf 2024																
	Stinkende gouwe	<i>Chelidonium majus</i>	n.v.t.	5%	6m²																	
	Wilde cichorei	<i>Cichorium intybus</i>	n.v.t.	5%	6m²																	
	Bastaardmeerwortel	<i>Symphitum x uplandicum</i>	n.v.t.	5%	6m²																	
	Kogellook	<i>Allium sphaerocephalon</i>	n.v.t.	20%	20-30 stuks/m²																	
Struiken	Braailook	<i>Allium vineale</i>	n.v.t.	15%	20-30 stuks/m²	Vanaf 2024																
	Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	n.v.t.	20%	15-20 stuks/m²																	
	Wilde narcis (geen culti)	<i>Narcissus pseudonarcissus</i>	n.v.t.	30%	15-20 stuks/m²																	
	Wilde hyacint	<i>Hyacinthides non-scripta</i>	n.v.t.	15%	15-20 stuks/m²																	
	Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	80-100	n.v.t.	3m																	
Heesters (geurtuin)	Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	80-100	n.v.t.	0,5m	Vanaf 2024																
	Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>	80-100	n.v.t.	3-5m																	
	Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	80-100	n.v.t.	0,4m																	
	Spaanse alk	<i>Acer campestre</i>	80-100	n.v.t.	4-5 stuks/m²																	
	Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	300/350 meerstar	n.v.t.	n.v.t.																	
Bomen	Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	80-100	n.v.t.	0,4m	Vanaf 2024																
	Wollige sneeuwbal	<i>Viburnum lantana</i>	80-100	n.v.t.	0,25m																	
	Sneeuwbal	<i>Viburnum bodnantense</i>	80-100	n.v.t.	0,25m																	
	Sneeuwbal	<i>Viburnum burkwoodii</i>	80-100	n.v.t.	0,25m																	
	Witstekende jasmijn	<i>Philadelphus coronarius</i>	60-80	n.v.t.	1m																	
Andere	Wintereik	<i>Quercus petraea</i>	18-20 hoogstam	n.v.t.	n.v.t.	Vanaf 2024																
	Okkermoot	<i>Juglans regia</i>	18-20 hoogstam	n.v.t.	n.v.t.																	
	Gewone es	<i>Fraxinus excelsior</i>	16-18 hoogstam	n.v.t.	n.v.t.																	
	Tamme kastanje	<i>Castanea sativa</i>	16-18 hoogstam	n.v.t.	n.v.t.																	
	Grote kornoelje	<i>Cornus mas</i>	80-100	n.v.t.	n.v.t.																	
Andere	Zoete kerst	<i>Prunus avium</i>	18-20 hoogstam	n.v.t.	n.v.t.	Vanaf 2024																
	Wilde lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	300/350 meerstar	n.v.t.	n.v.t.																	
	Insectenhotel	1 stuk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																	
Andere	Vleermuiskasten	5 stuks	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Vanaf 2024																

4.4. BEHEERSHEMA ZONE ZONE SCHEUTVELDPARK

Kleurcode	Opmerking	Beheer	Periode	Regelmaat	Werktuig
	bloemrijke extensief beheerde droge graslanden	Maaien met afvoer maaisel	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	bloemrijke extensief beheerde vochtige graslanden	Maaien met afvoer maaisel	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	extensief beheerde beschaduwde stroken	Maaien met afvoer maaisel	1x half juni-begin juli + 1x half augustus-half september	2x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Overgangszone	Maaien met afvoer maaisel	Gespreid maaien vanaf mei t.e.m. oktober	5-10x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier met opvang Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Intensief beheerd grasland	Maaien (ev. met afvoer maaisel)	Tussen april en oktober	Maaien naargelang behoeften van recreatie	Trommelmaaier/ zitmaaier Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Geurtuin	Onkruid wieden	voorjaar t.e.m. najaar	éénmaal per 3 weken	Handmatig of met materiaal (schoffel e.d.)
	Bolgewassen	Maaien met afvoer maaisel	1x vanaf juli (wanneer al het loof vergeeld/afgestorven is)	1x per jaar	Trommelmaaier/ zitmaaier Kleinere oppervlaktes met bosmaaier
	Solitaire bomen	Onderhoudssnoei	Zomer	1x per jaar indien nodig	Kettingzaag
		Visual Tree Assessment (VTA)	Winterperiode	Jaarlijks tot driejaarlijks	/
	Bosschages/heesters	Bij snoeien - regulier beheer	Voorjaar	1x per jaar indien nodig	Snoeischaar/heggenschaar (elektrisch)
	Insectenhotel	Aanvullen materiaal (takjes, schors, ...)	Winterperiode of late najaar	1x per jaar indien nodig	/
	Vleermuiskasten	Schoonmaken (vervuiling zoals ontlasting verwijderen)	Winter	1x per jaar	/